VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam, 3243. szám | 4 oldal, 20 bani | 1955, július 28, csütörtök

Lapunk tartalmából

— Kölcsönös segítség (2. oldal)
— A munkaszerződésekben előírt határidő tiszteletbentartásáért (2. oldal)
— Szervezetten folyik a munka (2. oldal)
— Testnevelés és sport (2. oldal)
— Rádióműsor (2. oldal)
— Pártélet — Harcban a minél nagyobb terven felüli szocialista felhalmozásért (3. oldal)
— Szakszervezeti munka a „G. Dimitrov" gyárban (3. oldal)
— Az Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság közötti tárgyalásokkal kapcsolatban (4. oldal)
— A genfi értekezlet világvisszhangja (4. oldal)
— Egy izraeli perről (4. oldal)
— Elhunyt Dunajevszkij szovjet zeneszerző (4. oldal)
— A japán külügyminiszter nyilatkozata (4. oldal)

Győzelmi jelentés

Minden muló perccel, minden órával közelebb jutunk első ötéves tervünk nagyszerű célkitűzéseinek megvalósításához. Még néhány hónap választ el ettől, de az út jórésze már mögöttünk van. Küzdelmes volt a megtett út és még harcos időszak áll előttünk. A siker, az eredmény azonban csak becsületes, odaadó munkával érhető el. Sikerekben, eredményekben nem volt hiány az elmúlt években, hónapokban sem. Az ötéves terv különböző időszakaiban a tervteljesítésről nyilvánosságra hozott közlemények mind, mind bizonyították, hogy pártvezette hősies munkásosztályunk, a végtelen termőföldeken munkálkodó szorgalmas dolgozó parasztságunk teljesíti az eléje tűzött magasztos feladatokat.

Egész dolgozó népünk nagy érdeklődéssel várja a negyedévenként megjelenő tervjelentést, amelynek számadatai felmérik munkája eredményét. Így történt ez most is. Minden üzemi dolgozó, a szántóföldek szorgalmas népe, türelmetlenül várta az 1955. évi állami terv második negyedének teljesítéséről szóló közleményt. Ez a napokban jelent meg és boldog megelégedéssel, határtalan örömmel olvasták a dolgozók milliói az RNK minisztertanácsa mellett működő Központi Statisztikai Igazgatóság közleményében az 1955. évi állami terv második negyedének teljesítéséről a ragyogó tényt: 1955 második negyedében egész szocialista iparunk globális termelési tervét 109 százalékra teljesítette. Az ipari termelés 9 százalékos túlhaladása, valamint az, hogy az 1955. évi termés biztosítására 160 ezer hektárral nagyobb területet vetettünk be, mint az előző mezőgazdasági évben, fényesen bizonyítják: ötéves tervünk teljesítése élő valósággá válik az elkövetkezendő hónapok alkotó tüzében.

A közlemény adatai meggyőző tények, hogy gyáraink dolgozói lelkes munkaütemben harcolnak a termelés frontján. Valamennyi minisztérium — a Fa-, Papír- és Cellulózeipari Minisztérium kivételével — nemcsak, hogy teljesítette tervfeladatait, hanem jelentős százalékarányban túlszárnyalta.

A számadatokból kitűnik, hogy üzemeink dolgozói tettekké érlelik a párt és a kormány politikáját. Ez a politika az ország szocialista iparosítására irányul és különös súlyt helyez a termelőeszközöket gyártó ipar fejlesztésére. A dolgozó nép sajátjának tekinti a párt és a kormány politikáját. Ez természetes is, mert minden dolgozó életbevágó érdekeit fejezi ki.

A közleményből kitűnik, hogy a termelőeszközöket gyártó ipar túlteljesítette a második negyedévi tervet a villamosenergia, nyersvas, vasérc, mangánérc, rézérc, nyersolaj, ipari gőzkazánok, villamos generátorok, esztergapadok, rendes nyomtávú gőzmozdonyok, utasszállító vasúti kocsik, gépvontatású gabonavetőgépek és más termékeknél.

A fogyasztási cikkeket termelő ipar is nagyszerű sikereket ért el. Könnyű- és élelmiszeriparunk dolgozói arra törekedtek, hogy mind több közszükségleti cikket termeljenek az egész dolgozó nép hasznára. A közszükségleti cikkeket termelő iparban túlteljesítettük a második negyedévi tervet huskészítmények, tejpor, sajtfélék, édesipari termékek, gyümölcskonzervek, pamut, gyapjú- és selyemkelme és sok más termékben.

A munka termelékenységére vonatkozó tervet az egész iparban 104,8 százalékra valósítottuk meg. A munka termelékenysége a múlt év első félévéhez viszonyítva 13,8 százalékkal emelkedett.

Sikert értünk el az önköltség csökkentése terén is. A munka termelékenységének fokozódása, a nyersanyagok, egyéb anyagok és üzemanyagok fogyasztásának csökkenése és a belső tartalékok jobb kihasználása folytán 1955 első öt hónapjában az ipari termelés önköltségét 0,9 százalékkal csökkentettük az 1954. évi átlagos önköltséghez viszonyítva.

Növekedett a mezőgazdaság technikai-anyagi alapja. Ezév második negyedében újabb 1.625 konvencionális 15 lóerős traktorral, 521 traktorekével és más mezőgazdasági gépekkel gyarapodott a mezőgazdaság technikai-anyagi alapja. Ezévben a tavalyinál jobban alkalmazták az agrotechnikai intézkedéseket és ennek eredményeként a kalászosok idei termése jóval túlhaladja a tavalyit.

A szocialista kereskedelemben tovább növekedett az eladott áruk mennyisége, amely sokkal nagyobb volt 1955 első felében, mint az elmúlt év hasonló időszakában. A fontosabb élelmiszeráruk és iparcikkek eladása azonos áralapon számítva, például húsnál 34, huskészítményeknél 19, szalonnánál és zsiradéknál 16, friss halnál 79, lisztnél 20 százalékkal növekedett.

A közlemény rámutat arra is, hogy 1955 első felében jelentős eredményeket értünk el társadalmi-kulturális téren. A társadalmi-kulturális akciókra előirányzott költségvetési kiadások 1954 első feléhez viszonyítva több mint 8 százalékkal emelkedtek. Ezen belül az egészségvédelemre, testnevelésre és sportra fordított kiadások több mint 21 százalékkal, az állami társadalombiztosítás céljait szolgáló kiadások pedig több mint 11 százalékkal növekedtek.

Békés alkotómunkánk ragyogó sikereit bizonyítják a közlemény számadatai. Újabb győzelmes szakaszt zártunk le. És most, amikor sikereink még jobban megacélozzák erőinket, tovább haladunk első ötéves tervünk megvalósításának nagyszerű utján. Tesszük ezt azért, hogy a nagy cél elérése, a kitűzött feladatok valóraváltása még jobban megerősítse szeretett hazánkat, tovább növelje a szabad országunkban élő milliók jólétét.

Bolgár fiatalok utban Varsó felé

A bolgár fiatalságnak a Fesztiválra induló küldöttei kedden átkeltek a „Barátság Hidján".

Giurgiuban többszáz román ifju virágcsokrokkal fogadta a Bolgár Népköztársaság 800 küldöttét. A Varsóba utazó vendégeket Radu Constantin elvtárs, az IMSz KB aktivistája üdvözölte. A szomszéd baráti ország küldöttségének nevében Veberin Kocu mondott köszönetet a meleg fogadtatásért.

A bolgár ifjusági küldöttek Giurgiuból Varsó felé utaztak

(Agerpres)

Mexikói képzőművészek kiállitása a fővárosban

A Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézetének rendezésében hétfőn mexikói festőművészek és grafikusok képkiállitása nyilt meg a Dalles kiállitási teremben.

Megjelent a megnyitón M. Macavei, a Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézetének tiszteletbeli elnöke, M. Rosianu, a Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézetének elnöke, Ion Pas, a művelődésügyi miniszter első helyettese, J. Steriade akadémikus, az RNK népművésze, Gh. Oprescu akadémikus, Boris Caragea, a képzőművészek szövetségének elnöke, M. H. Maxi, az RNK Művészeti Muzeumának igazgatója, továbbá a külügyminisztérium képviselői, művészeti és kulturális életünk képviselői és a sajtó munkatársai.

Jelen voltak továbbá Ignatio Marquies Rotiles, mexikói művészettörténeti tanár, Naya Marquies és Rossendo Soto Alvarez mexikói képzőművészek, akik a kiállitás megnyitására érkeztek az országba, valamint több braziliai, uruguayi, luxemburgi és lengyelországi vendégünk.

TARTOMÁNYUNK ÉLETÉBŐL

Örömmel csatlakozunk az IMSz tartományi bizottságának felhivásához

Mint ismeretes, az IMSz tartományi bizottsága nemrég felhivást intézett az IMSz-tagokhoz, ifjakhoz, pionirokhoz és iskolásokhoz, a termésbegyüjtés sikere érdekében. A felhivás lapunk julius 16-i számában jelent meg s azóta már számos falusi IMSz alapszervezet irásban válaszolt. Alább közöljük a világosi állami gazdaság IMSz alapszervezetének csatlakozását.

Mi, a világosi állami gazdaság IMSz alapszervezetének tagjai, örömmel fogadtuk az IMSz tartományi bizottságának felhivását s közgyülésünkön elhatároztuk, hogy többek között a következő célkitüzések valóraváltásával járulunk hozzá a szemveszteség nélküli termésbetakaritáshoz:

— A traktoros brigád váltásokban szervezi meg a munkát ugy, hogy minden holtidőt kiküszöbölhessen és az aratással párhuzamosan végezhesse a tarlóhántást.

— A traktorokat gondosan ápolják, hogy az egész kampány ideje alatt fennakadás nélkül dolgozhassanak.

— Az IMSz alapszervezet 400 önkéntes munkaórát vállalt a termésbegyüjtés idejére.

— A szemveszteség nélküli betakaritás érdekében kalászgyüjtésre mozgósitjuk a gazdaság alkalmazottainak gyermekeit és a község pionirjait.

— Kulturbrigádot alakitunk, amely előadásokat tart majd a szérükön s IMSz-tagjainkat agitációsmozgósító munkával bizzuk meg.

— A betakaritásban élenjárók tiszteletére hetenként elvtársi összejövetelt szervezünk.

— Szérüujságokat és 30 jelszavas táblát készitünk dolgozóink sikeres mozgósitása céljából.

— Az állami gazdaság székházában VIT-sarkot rendezünk be.

Kovács Sándor,
a világosi IMSz alapszervezet titkára

Augusztus 23 fogadására

Az aradi jelvénygyár dolgozói arra törekednek, hogy augusztus 23-t kimagasló teljesitményekkel köszönthessék. A juniusban szervezett szocialista verseny szép eredményekkel zárult. A dolgozóknak sikerült tervüket teljesiteni, sőt számos elvtárs még a vállalt normatulteljesitést is meghaladta. Igy például a savazó-osztályon Endrefi Emilia vállalta, hogy 207 százalékkal termel terven felül és vállalását túlteljesitette. A verseny eredményének összegezésénél kitünt, hogy 351 százalékkal termelt terven felül.

Értékes vállalásokat tettek a többi osztályon is, az eredmény: szinte valamennyien túlhaladták a vállalásokat. A zománcozó osztályon Ardelean Maria 272, Kondorosi Anna 260 százalékkal termelt többet normájánál. A sajtoló-osztályon Ferenczi Etelka és Melik Ferenc tüntek ki, akik 258, illetve 227 százalékos túlteljesitést értek el.

A gyár dolgozói továbbra is fokozzák a termelés ütemét és odaadóan harcolnak a munka termelékenységének növeléséért.

Engel József,
levelező

Kalászgyüjtés

A nagyszentmiklósrajoni Gelu község fiataljai is kiveszik részüket a betakaritási munkálatokból. A községi elemi iskola tanulói és a pionirok, tanitóik vezetésével, valamennyien kivonultak kalászszedésre, hogy ők is hozzájárulhassanak a szemveszteség nélküli betakaritáshoz.

A kalászgyüjtésben 33 tanuló vett részt, románok, szerbek és németek vegyesen, tanitóik: Anciun Sofia, Costea Gheorghe, Costea Maria és Lovitz Miklós vezetésével.

A tanulók, tanitóikkal együtt, kihasználták a kedvező időt és igyekeztek minél több kalászt összegyüjteni, hogy egyetlen szem gabona se vesszen kárba.

Cuzman Filip,
levelező

A békéért, gyermekeink boldog jövőjéért

Minden becsületes ember együttes harcának célja

A nyári szinház szinpadán a tartományi békeharcbizottság tagjai ülnek. A szónoki emelvényen Curtu Draghina, a szemlaki kollektiv gazdaság elnöke, a nemzeti békevédelmi bizottság Helsinkiben járt tagja beszél a Béke Világtalálkozó munkálatairól. Beszél arról, hogy a Helsinkiben összegyült közel kétezer küldött — 68 állam képviseletében — egy héten keresztül a béke megvédésének lehetőségeiről tanácskozott. Helsinkibe, — amely egy hétig a béke városa lett — a küldöttek százmilliók, aláirásokkal megpecsételt békeakaratát vitték. Olyan kérdésekről beszéltek, amelyek megoldása minden népnek és minden embernek létérdeke. A világbéke biztositásának és az európai biztonságnak egyik kulcspontja Németország egységesitésének kérdése, éppen ugy, mint a leszerelés problémája. Az egész emberiség óhajának megvalósulását keresték akkor, amikor a Kelet és Nyugat közötti kapcsolatok fejlesztésének lehetőségét — és ezzel egy tartós béke megteremtését — beszélték meg. Ezek a tanácskozások nem voltak hiábavalók. Ezt bizonyitják a béketalálkozót követő fejlemények. Genfben éppen ezekről a kérdésekről folytak a tárgyalások.

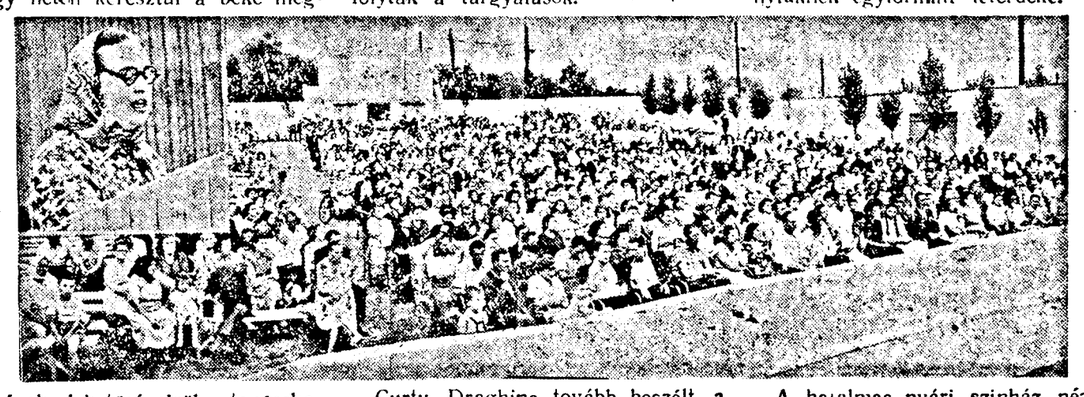

Curtu Draghina tovább beszélt a Helsinkiben történt eseményekről, a béke megvédésének lehetőségéről és arról, hogy ezeket a lehetőségeket ki kell használni. Hangsulyozta, hogy a békemozgalomba minden becsületes embernek be kell kapcsolódnia. A gyülés részvevői nagy figyelemmel hallgatják, mintha egyetlen szavát sem akarnák elszalasztani. A nyári szinház nézőterén a legkülönbözőbb emberek ülnek. Munkások, értelmiségiek, háziasszonyok, öregek, fiatalok, sőt egész családok. Korra, foglalkozásra különböznek egymástól, de valami szorosan összefüzi őket, s a közös cél érdekében, a béke megvédéséért folytatott harcban egyesitik erejüket. A béke megszilárditásának szükségessége valamennyiüknek egyformán létérdeke.

A hatalmas nyári szinház nézőterén csöndben hallgatják a Helsinkiben járt küldött szavait s Curtu Draghina beszédét olykor taps szakitja félbe. A gyülésen megjelentek figyelme, az arcokról tükröződő szilárd elhatározás azt jelenti, hogy a nép hitet tett a béke ügye mellett s kiartóan harcol annak megvédéséért.

A béke megvédése — létérdek

A békeszerető emberiség rendkivüli figyelemmel követte nyomon a Helsinkiben megtartott Békevilágtalálkozó munkálatait, ezév békemozgalmának legjelentősebb megnyilvánulását. A világ népei gátat vonnak a legnagyobb határozottsággal folytatott békeharcukkal mindenfajta háborus igyekezet elé.

Mindannyian meggyőződhettünk arról a következetes békepolitikáról, amelyet a Szovjetunió kormánya folytat s amely világosan mutatja, hogy a szovjet nép békében akarja épiteni hazáját. Ez a békepolitika nyilvánult meg az osztrák államszerződés megkötésében és a belgrádi találkozón is. Ennek a politikának, — amely az egész béketábor politikája — a békés együttélés, a nemzeti függetlenség és egymás érdekeinek tiszteletbentartása az alapja. Ez a politika jutott kifejezésre a Szovjetunió kormányfőjének Genfben tett javaslataiban.

A helsinki Békevilágtalálkozó munkálatainak fontos pontjait képezték a leszerelés, az európai biztonság megteremtésének, az államok közötti kapcsolatok és a nemzetközi együttműködés megteremtésének kérdése. Ezeknek a kérdéseknek a megoldását várja a világon minden békeszerető ember.

Hazánk dolgozóival együtt mi is kiállunk a béke ügye mellett. Igyekszünk a termelésben elért ujabb és ujabb megvalósitásokkal erősiteni hazánkat és hozzájárulni a dolgozók életszinvonalának folytonos emeléséhez. Igyekszünk magunkévá tenni a Helsinkiben hozott határozatokat és együttes erővel harcolunk a háborus veszély megszüntetéséért s a világ békéjének megszilárditásáért.

Waldmann Pál,
a kisipari termelőszövetkezetek tartományi önsegélyző egyesületének tagja

Támogassuk a békeharcbizottságok munkáját

A világ összes békeszerető emberei nagy figyelmet szenteltek a nemrég Helsinkiben lezajlott Béke Világtalálkozó munkálatainak. Az itt elhangzott javaslatok valamennyi becsületes és jószándéku ember akaratát tükrözték. Megmutatkozott, hogy ebben a kérdésben nem okozhat véleménykülönbséget az emberek faji, nemzetiségi, vagy vallási hovatartozása. A támadó háborut minden józan gondolkodásu ember elitéli.

A Béke Világtalálkozó felhivása élénken foglalkoztatja a világ összes dolgozóit, minden békeszerető embert. Mindannyiunknak minden erőnket latba kell vetni a felhivás érvényesülése érdekében, valamennyiünknek közre kell működnünk abban, hogy a béke megszilárditására irányuló célkitüzések valósággá váljanak. Amint a Lausanneban összegyült anyák felemelték hangjukat a béke megvédése érdekében, ugy nekünk is kötelességünk minden tőlünk telhetőt elkövetni, hogy a béke szilárd valósággá váljék.

Támogassuk minden erőnkből a békeharcbizottságok munkáját, segitsük őket nemes céljaik elérésében, a békés jövő biztositásáért vivott harcban.

Roth Matild,
háziasszony

Dolgozó népünk kenyeréért

Versenyben végzik az aratást

Az erdőhegyi „Fónagy János" kollektiv gazdaság tagjai hat csoportban, egymással versenyezve, végzik az aratást. Valamennyi csoport tagjai jól végzik munkájukat, az eddigiek során azonban mégis Szabó András csoportja érte el a legjobb eredményeket. A kollektiv gazdaság ötéves fennállása óta ilyen bőséges buzatermést még nem arattak. Éppen ezért büszke örömmel, szervezetten, versenyben végzik a bőséges termés szemveszteség nélküli betakaritását.

Galambos Gyula,
Cseke István,
levelezők.

Eredményes a betakaritási munka

A lenauheimi „Győzelem" kollektiv gazdaságban befejezéshez közeledik az aratás. A 853 hektár buzából julius 22-ig 680 hektárt arattak le. Az aratásban 8 arató-kötőgép és egy kombájn dolgozik, a megdőlt gabonát pedig kaszákkal aratják. Jelenleg a 2. számu brigád halad az élen Todorescu Ilie brigádvezető irányitásával. A brigádban kitünt Fiel Péter 70 éves dolgozó, aki a ledőlt gabonából 20 ár helyett — amely az előirányzott norma — 30 árt vágott le, a talponálló buzából pedig 45 ár helyett 60—70 ár buzát aratott naponta. Hasonlóan kitüntek még Ghil Ioan és Babici Ana kollektivista. A lenauheimi kollektiv gazdaságban találunk azonban olyanokat is, mint Suciu Ioan, aki reggel 9 órakor jelenik meg a munkában, körüljárja néhányszor a brigád udvarát, majd hazamegy.

Az aratásban jó munkát végeztek a traktoristák is, akik egyben kollektivisták is. Juganaru Ioan egy traktor után két aratókötőgépet kapcsolt és igy naponta 15 hektár buzát arat. Kitüntek még Gheorghe Ilie és Stefanuț Nicolae, akik elnyerték az élenjáró aratók versenyzászlóját. Jól dolgozik ezenkivül Badea Ioan kombájnvezető is, aki 10 munkaóra alatt 25.000 kiló buzát aratott le és csépelt ki.

Pandele Mihai,
levelező.

Élenjáró kollektiv gazdaság

Az ujaradi „Elena Pavel" kollektiv gazdaság vezetőtanácsa idejében gondoskodott a nyári betakaritási munkák megszervezéséről. A mezőgazdasági felszerelések kijavitása, a brigádok munkájának jó megszervezése lehetővé tette, hogy viaszérésben kezdjék meg a kalászosok aratását. A brigádok és csoportok között kezdeményezett szocialista verseny fokozott munkára lelkesitette a kollektivistákat. Szorgalmas munkájuknak meg is mutatkozik az eredménye. Julius 25-ig teljes egészében befejezték a 482 hektár kalászos — ebből 300 hektár buza, — aratását, ezenkivül 145 hektáron tarlót hántottak. A betakaritási munkálatokban a 2. számu brigádot Friedrich Ferenc vezetésével minősitették a szocialista verseny élenjárójának.

Az aratás befejezése után nyomban megkezdték a hordást. Julius 26-án 32 hektárról hordták össze a learatott gabonát. A betakaritással párhuzamosan még más munkát is végeznek a kollektivisták. Az elmult napokban ugyanis megkezdték a napraforgó pótbeporzását, s eddig négy hektáron végezték el ezt a munkát, továbbá 3 hektár bungonyát szedtek fel, amelyet a szövetkezet utján és a piacon értékesitettek.

Darula Ioan,
levelező.

Megkezdték a gabona hordását

A Berechiu községhez tartozó Moțiori falu kollektivistái is sikerrel küzdöttek a szemveszteség nélküli betakaritásért. Julius 22-én befejezték az aratást és megkezdték a gabona szállitását a szérüre. A kollektivisták arra törekednek, hogy a cséplést is minél hamarabb elvégezzék.

Sărac Teodor,
levelező.

Kölcsönös segitség

Takaros kis ház. Előtte, a felhomokolt járdán pad. S ha bemegyünk a házba, mindenütt a jó gazda kezenyomát látjuk. Felfutnak a szőlőindák a frissen meszelt tornácra. Gondosan ápolt gyümölcsfák az udvaron. Ott, a kotárka mellett a szekér, rajta ekе. Emitt a boglya tövében tyukok kapirgálnak.

Ugyancsak esik az eső. Kegyetlenül veri a hálóhalat.

Mind itthon vannak a házbeliek.

Csányi Albert zimándi néptanácsi képviselő, őszhaju, de fiatalos mozgásu férfi. Arról a segitségről beszél, amelyet a dolgozó parasztok nyujtanak egymásnak. Négy hektár 24 ár földje van.

— Kicsi földdel rendelkezünk s két szomszédommal ugy láttuk, hogy kölcsönös segitséggel többre megyünk — mondja.

Aztán arról beszél, hogyan kalákáznak.

— Branea Ioannak 3 hektár 40 ár, Rónai Mihálynak 2 hektár 50 ár földje van. Már tavaly ősszel is segitettünk egymásnak, együtt vetettük el a buzát. De segitett a néptanács is, onnét kaptuk a vetőgépet. És tavasszal? Együtt szántottunk, boronáltunk és vetettünk... Mert tudjuk: idejében kell minden földmunkát elvégezni!

Előfordul, hogy valami hiányzik egy-egy házból, itt is volt s van hiány. De jó emberek ilyenkor segitenek. Rónai Mihálynak nincs ekéje. Adott Branea Ioan. Csányi Albertnek nem volt boronája, kapott Braneatól. Rónai Mihálynak kocsira, lóra volt szüksége, adott Csányi. Nem volt közöttük soha egy rossz szó sem, férfias becsülettel megállja a helyét mindegyik.

A kukoricát például géppel vetették. Vetőgépet kaptak a néptanácstól. De ápolják is gondosan a kapásnövényeket. Ugy osztják be az időt, meg az erőt, hogy abban nincs hiba! A kukoricát már harmadszor megkapálták. De szép is a kukorica. Branea Ioan meg Rónai Mihály 40—40 ár földön cukorrépát termesztenek. Most kapálták meg negyedszer. Segitettek nekik Csányiék is.

— Aztán vetettünk bükkönyt is. Kell a jószágnak a takarmány — mondja Csányi Albert. Megvakarja tarkóját. — „Vizállásos" volt a föld, ahova vetettük a magot. De sebaj. Mikor lement a viz, összefogtunk mind a hárman s hamar elvetettük a magot.

A burgonya? Hiszen az is olyan szép, hogy öröm nézni. Negyedszerre kapálták meg.

Segitségben nincs hiány a növényápolásnál. Branea Ioannak van egy fia, aki Aradon dolgozik, de amikor otthon van, igencsak derekasan segit az apjának, meg a szomszédoknak a kapálásban. Rónai Mihály a feleségével együtt dolgozik, no meg Csányiné sem marad el. Kihasználnak minden percet, hogy idejében elvégezzék a munkát. Egyiküknek sem kell szégyenkezniök. A néptanácsnál is csak jót mondanak: az élenjárók között emlegetik őket.

Csányi Albert harminc árnyi földön dohányt termeszt. Most már boldog, mert julius 18-án le is szedte az első beérett leveleket, azóta már felfüzve száradnak a levelek a pajtában.

Az aratásra fordul a beszéd.

— Nem mondom, csuf egy tavaszi időjárás volt. Késön indult a bokrosodás. Sopánkodtunk is eleget. De aztán jóra fordult az idő. Viaszérésben arattuk le a buzát. Julius 20-án estig már elvégeztük az aratást...

Az aratás idején keményen dolgoztak. Nemigen pihentek, nem akartak időt veszteni, de magot sem.

Mindjárt aratás után elvégezték a tarlóhántást. Itt is megnyilvánult a testvéri segitség nagyszerü ereje, a három család nem késlekedett a fontos munkával.

Összeforrtak ezek az emberek: szivvel-lélekkel segitenek egymáson. Egészen természetesnek találják, hogy az egyik a másik földjén dolgozzék, hogy együttesen gyürjék le az akadályokat.

Csányi Albert valamikor saját bőrén érezte a kizsákmányolást. Kintzig János birtokán dolgozott. Rónai Mihály meg Weissenburger Ferdinánd földbirtokán volt „komenciós". Ökölbeszoritott kézzel beszél arról az időről, a birtokos még az állatnál is kevesebbre becsülte az embert, a munkás nem számitott neki. Branea Ioan előbb szolga, majd parádéskocsis volt Kintzignél. „De milyen keserves parádé volt az" — szokta mondogatni.

Ma mindhárman érzik a párt és a kormány gondoskodását. A néptanácstól kapott gépekkel is megkönnyitik munkájukat. Igaz, ezt derekasan viszonozzák: idejében végzik el a mezőgazdasági munkálatokat. Szégyelnék, ha nem lehetnének elsők.

Sokat dohogtak a kedvezőtlen időjárás miatt. De amint konareggelenként látták, hogy kibukkan a nap, felkerekedtek családjukkal és mentek a földekre. Mert hiszen mindig volt dolog. Hol acatolni, hol kapálni. Most sem kimélik erejüket. Mert bizony a jó gazda sohasem tétlen.

Csányi, Branea és Rónai barátságát nemcsak egymás megsegitése kovácsolja össze, hanem szivük is. Szeretik a munkát, a földet, a zöldelő határt és egymást.

Serényi József

Ahol a szomszédok összefognak — jól megy a munka

Lipparajonban a dolgozó parasztok igyekeznek az aratásnál behozni az esős időjárás miatti késlekedést. Az utóbbi napokban minden kedvező percet kihasználtak a mezei munkára. Az aratást 76 százalékban elvégezték, 82 szérüt rendeztek be. A második kapálást 100 százalékban, a harmadik kapálást 50 százalékban végezték el. A néptanács mezőgazdasági osztálya és a végrehajtó bizottság foglalkozott a szocialista és hazafias versenyek ügyével és irányitotta a községi néptanácsokat, hogy időközönként elemezzék a munkálatok menetét, népszerüsitsék az élenjárókat s állandóan pontosan vezessék a néptanács előtti táblákon a jól dolgozók és a kullogók névsorát.

Lipparajonban Zabrani község dolgozó parasztjai 96, Paulis és Gyorok dolgozó parasztjai 92 százalékban teljesitették az aratási tervet. Gyengébben állanak Birkis, Odvos és Dorgos községek, ahol nem használták ki a lehetőségeket a gabona érési fokához és a meglévő gépekhez viszonyitva. A lemaradást a pillanatnyi akadályok miatti megtorpanás és a gép- és traktorállomások gépeire való kényelmes várakozás okozza. A tartományi néptanács mezőgazdasági igazgatósága többizben felhivta a községi néptanácsok figyelmét, hogy a GTA-k nagyfoku elfoglaltságára való tekintettel, mindenütt iparkodjanak saját erejükre támaszkodva, vagy kölcsönös segitség alapján elvégezni a gabona betakaritását.

Ezen a téren jó példával jár elöl Paulis község, ahol Istoc Mauriţiu néptanácsi elnök és Dehelean Andrei titkár, többizben ismertették és népszerüsitették a dolgozó parasztok előtt a kölcsönös segitség alapján megszervezett munka előnyeit. A felvilágositó munkának meg is volt az eredménye. Két-három szomszéd társul egymással az aratás elvégzésére. Igy szaporábban haladhatnak és azok, akik nem rendelkeznek igás jószággal, kétkézi munkával viszonozzák a kapott segitséget. Ursu Maria néptanácsi képviselő Milos Gheorghenak segitett a munkában, utóbbi viszont saját szerszámaival és igás jószágával dolgozott Ursu Maria földjén. Petic Mihai Meta Gheorgheval szövetkezett közös munkára, Nachbar Ferenc Berar Nica földjén végezte el a tarlóhántást, Berar Nica pedig az aratásnál segitett Nachbar Ferencnek.

A közösen végzett munka eredményeképpen csaknem teljesen befejezték az aratást s rövideseen elvégzik a cséplést is.

A nőbizottság tagjai és a néptanácsi képviselők élenjárnak a gabonabegyüjtésben és a mozgósító munkában. Roscan Rozalia, Topor Ana és Sarvici Maria résztvesznek a szérük őrzésében és mozgósító jellegü jelszavas feliratok készitésében. Lukács János községi néptanácsi képviselő elsőnek végezte el az időszerü mezőgazdasági munkálatokat és a gyakori esőzések okozta károk megelőzésének módjára hivja fel a község dolgozó parasztjainak figyelmét.

Szervezetten folyik a munka

A grabáci „Frunze" kollektiv gazdaságban, a pártalapszervezet széleskörü politikai munkája nyomán, a kollektivisták sikeresen harcolnak a bőséges termés szemveszteség nélküli betakaritásáért. Igy a kollektiv gazdaságban 63 hektár árpát két nap alatt arattak le. Ebben a munkában kitünt Dragomir Nicolae, akinek sikerült legjobban megszervezni tevékenységét és az arató-kötőgép, amellyel dolgozott, hibátlanul működött. Kovács Antal csoportfelelős felvilágositó munkája nyomán, csoportja hasonlóképen élenjárt a betakaritásban.

Az őszi árpa cséplését a kollektiv gazdaságban bigádonként végezték és julius 11-ig be is fejezték. A legszebb eredményt a tervtulteljesitésben az 1. számu brigád érte el, amely 1035 kilóval takaritott be többet hektáronként. Igy a kollektiv gazdaságban az őszi árpa hektáronkénti átlagtermése 2663 kiló.

A grabáci kollektiv gazdaságban a buza aratását julius 19-re befejezték. Ebben a munkában kitünt a 4. számu brigád Popa Gavril vezetésével, a brigádból pedig Pavel Petru, Boglea Ilie, Bartl Mátyás, Chirea Dumitru és mások. A buza cséplését julius 20-án kezdték meg a kollektiv gazdaságban. Elsőnek a 2. számu brigád csépelt. Az első nap folyamán 6 hektár területről 17.800 kiló buzát csépeltek ki, ami azt bizonyitja, hogy az átlagtermés hektáronként 2967 kiló s amelynek hektólitersulya 81.

A grabáci „Frunze" kollektiv gazdaságban jelenleg három 6-os számu cséplőgép dolgozik. Ezeknek a cséplőgépeknek napi tervelőirányzatuk 11.000 kiló. A kollektivisták már az első napon 17.800 kiló buzát csépeltek egy-egy 6-os számu géppel. A kollektivisták kötelezettséget vállaltak, hogy a cséplés idején naponta 2 vagon gabonát csépelnek ki minden cséplőgéppel.

A kollektivisták a buza cséplésével párhuzamosan más mezőgazdasági munkákat is végeznek. Learattak 6 hektár rozsot, 38 hektár zabot és megkezdték a borsó aratását is. Ugyancsak kötelezettséget vállaltak arra is, hogy a grabáci állami gazdaság megsegitése érdekében 50 hektáron végzik el a buza aratását.

A grabáci kollektiv gazdaság tagjai egyemberként harcolnak az 1488 tonna buza és kukorica termés tulteljesitéséért — amely a gazdaságra háruló rész a 10 millió tonna buza és kukorica országos terméséből

Achim József,
levelező

—o—

Várható időjárás

Csütörtökön, julius 28-án: változó idő, változó felhőzet, hőmérsékleti értékek nappal plusz 24—28, éjszaka 14—18 fok között. Mérsékelt szél, gyenge helyi esők.

A következő két napon javuló időjárás, emelkedő hőmérséklet várható.

A kőbányai dolgozók ünnepe

Gurahoncrajon Talagiu nevü falujában nemrégen ünnepelték a kőbánya fennállásának harmadik évfordulóját. A kőbánya, — amely a borossebesi „Georgi Dimitrov" helyiipari vállalathoz tartozik, — fennállásának évfordulójáról ünnepségen emlékeztek meg. Az ünnepségen részvettek a szomszéd falvak és községek lakói, a kőbánya dolgozói, a rajoni pártbizottság és a helyiipari vállalat küldöttei.

A vállalat központi küldötte párhuzamot vont a három év előtti Talagiu falu és a mai között, majd a további fejlődés lehetőségeiről beszélt. Ez alkalommal több élenjáró kőfejtőt és csoportot kitüntettek, s dicséretben részesitették azokat, akiknek minden törekvésük a terv teljesitése volt.

Gantz Mór,
levelező.

Testnevelés és Sport

Kiváló eredmények a román-norvég atletikai versenyen

Oszlóban mérkőzik az RNK atlétа válogatottja a norvég válogatott ellen és a verseny keretében néhány egészen kiváló eredmény született. Elsősorban Balázs Jolán 170 cm.-es uj magasugró csucseredménye emelkedik ki a kiváló teljesitmények sorozatából, de nagyszerü Sicoe Alexandra eredménye a 200 méteren, valamint Roth Anna uj sulydobó rekordja és a román 4x100 méteres női váltó eredménye.

Az első napi főbb eredmények:

800 m.: 1. Boysen (norvég) 1:52.3 mp., 2. A. Ursu (román) 1:53.2 mp., 110 m. gát: 1. Oprisz (román) 14.6 mp., 2. Olsen (norvég) 14.8 mp., 200 m. női: 1. Sicoe (román) 25 mp. (RNK csucs beállitva), 2. I. Luta (román) 25.9 mp., sulydobás, női: 1. Roth (román) 1354 cm. (uj román rekord), 2. Tangen (norvég) 1088 cm., 3000 m. akadály: 1. Larsen (norvég) 9:04.2 mp., 2. Strzelbicki (román) 9:14 mp., 200 m.: 1. L. Marks (román) 21.9 mp., 2. Marsteen (norvég) 22 mp., 400 m.: 1. A. Boysen (norvég) 47.7 mp. (norvég rekord), 2. I. Savel (román) 48.3 mp., távolugrás: 1. Sorin (román) 697 cm., 2. Berthelsen (norvég) 691 cm., magasugrás, női: 1. Balázs (román) 170 cm. (uj román csucseredmény), 2. Mayer Éva (román) 150 cm., gerelyvetés, női: 1. A. Zimbresteanu (román) 4595 cm., 2. Miklós (román) 3887 cm., kalapácsvetés: 1. Strandli (norvég) 5980 cm., 2. C. Dumitru (román) 5760 cm., magasugrás: 1. Sötér (román) 196 cm., 2—3. Merica (román) és Thorkildsen (norvég) 196 cm., 4x100 m. női váltó: 1. RNK 47.4 mp. (uj román rekord), 2. Norvégia 49.6 mp. (uj norvég rekord), 4x100 m. váltó: 1. RNK 41.8 mp., 2. Norvégia 42.2 mp.

A városi labdarugó bajnokság

Aradon a labdarugó bajnokság városi csoportjában 10 csapat küzd és a tavaszi forduló után a mikelakai Recolta áll az élen, megelőzve az Avintult és a buzsáki Partizan csapatát. A tavaszi forduló végén a bajnoki táblázat igy alakult:

Recolta Mik.	9	8	1	—	33	4	17
Avintul	9	8	—	1	30	7	16
Partizan Buzs.	9	7	—	2	30	15	14
Fl. R. Ségа	9	4	3	2	24	14	11
Constructorul	9	4	2	3	17	14	10
Vörös Trikó	9	4	1	4	17	23	9
Dinamo	9	3	1	5	22	23	7
Progresul	9	2	—	7	8	27	4
Locom. PTT	9	1	—	8	7	34	2
Metalul II.	9	—	—	9	—	27	—

Folytatódik a tenisz-csapatbajnokság

Fl. Roşie UTA — Progresul F. B. Bukarest

Szombaton és vasárnap a Marosparton levő teniszpályákon folytatódnak a tenisz-csapatbajnokság küzdelmei és ezuttal a bukaresti Progresul FB csapata látogat el Aradra, hogy megmérkőzzék a Fl. Rosie UTA teniszcsapatával. A bukarestieknél Rodica Andreeescu, T. Teodorescu, Stancescu, Ursan, Cristea és mások szerepelnek, mig az aradiak a Grünwald, Willer, Piros, Lőwinger, Takács, Albert, Glattné, Grünwaldné, Bauer keretből állitják össze csapatukat. A verseny szombaton délután fél 4 órakor kezdődik és vasárnap reggel fél 9 órakor folytatódik.

Néhány sorban

A Dinamo sportközösségek tartományi atletikai versenyét szombaton és vasárnap rendezik meg Aradon a „December 30" stadionban. A verseny szombaton délután 4 órakor kezdődik, vasárnap reggel 9 órakor folytatódik.

A Szovjetunió és a Lengyel Népköztársaság válogatott sakkozóinak mérkőzésén az első forduló után a szovjet csapat 4 és fél:fél arányban vezet. Az első fordulóból 5 játszma függőben maradt.

A Bukarest melletti Snagovon augusztus 4—7 között lebonyolitásra kerülő női evezős Európa-bajnokság keretében augusztus 4-én a selejtezőket, augusztus 5-én a minősitőket, augusztus 6-án az elődöntőket, 7-én pedig a döntőket tartják meg. A versenyek csak délután lesznek.

A „Pronosport" julius 24-i, 29. számu versenyén összesen 397.994 szelvényt adtak be. Ezek közül 2 szerzett 12 pontot, 26 szelvény 11 pontot, 370 szelvény pedig 10 pontot.

A munkaszerződésekben előirt határidő tiszteletbentartásáért

A nyári mezőgazdasági munkálatok mind sürgősek. A beérett gabona nem vár, hanem peregni kezd, megdől, napról-napra több mag vész kárba. Ezért igyekezni kell az aratással. Ezenkivül a levágott gabonát még ki kell csépelni, el kell végezni a tarlóhántást is. Kétségtelenül nagy feladat ez. Jó munkaszervezéssel, a traktorok és gépek alapos kihasználásával mégis meg lehet oldani, hogy minden munkát idejében elvégezzünk.

A betakaritás sikere nagymértékben a gép- és traktorállomások munkájától függ. A traktorosoknak, a gépkezelőknek arra kell törekedniök, hogy betartsák a kollektiv gazdaságokkal kötött munkaszerződésekben megállapitott határidőt.

Igen jelentős kérdés ez. Azok a gépállomások, amelyek nem tartják be a határidőt, elvesztik a kollektivisták bizalmát és emellett a késés jelentős terméyveszteséget okozhat. Az a gépállomás pedig, amely a munka jó megszervezésével és gépállománya tökéletes kihasználásával pontosan betartja a munkálatok elvégzésének határidejét, a kollektivisták megbecsülésének örvend, elismeréssel szólnak munkájáról s ami a legfontosabb, hozzájárul a szemveszteség elkerüléséhez.

Mielőtt a kisjenői gép- és traktorállomás munkáját kezdenék elemezni, előre kell bocsátani, hogy az eddigi kiadós esők mintegy két hétre hátráltatták a betakaritást.

A kisjenői gépállomás vezetősége idejében gondoskodott a traktorok és gépek kijavitásáról, a munkálatok megszervezéséről: az üzemanyagnak a munkahelyre történő szállitásáról, a traktorbrigádok elosztásáról, stb. Julius 18—20 között a kévekötő-aratógépek, kombájnok megkezdték az aratást, 22-ig már mutatkoztak is a kezdeti eredmények.

Az ottlakai kollektiv gazdaság tagjai csak 63 hektár tarlóhántásra kötöttek szerződést. A gépállomásnak julius 15—25 között kellett elvégeznie a munkát. Julius 22-ig vállalásának nagyrészben eleget is tett, a Patroi Teodor vezette 5. számu traktorosbrigád 50 százalékban teljesitette kampánytervét. Jó munkát végzett Toma Simion 9. számu, élenjáró traktorosbrigádja, amely a seprősi kollektiv gazdaságban dolgozik. Nyári kampánytervét már 60 százalékban elvégezte.

A kisjenői GTA vállalta, hogy augusztus 1-ig learatja a székudvari kollektivisták 100 hektár gabonáját. Kötelezettségének a GTA rövidesen eleget tesz, mert itt a két kévekötő-aratógép mellett Mihaiescu Vasile kombájnja is dolgozik. A kombájn után gereblyézni sem kell, ami nagy előny, mert azonnal meg lehet kezdeni a tarlóhántást. Ennek nagy jelentőségét csak akkor mérhetjük fel, ha összehasonlitjuk a GTA-nak az erdőhegyi kollektiv gazdaságban végzett munkájával. A gépállomás 50 hektár gabona learatását vállalta, amit már be is fejezett. Hátramaradt még 121 hektár tarlóhántás. A kollektivisták a gabonalearatás után nem gereblyézik össze mindjárt az elhullott kalászokat és ez hátráltatja a tarlóhántás menetét.

Hasonló a helyzet a péli és a varsándi kollektiv gazdaságban is. Bár a varsándi kollektiv gazdaságban Tal Teodor kombájnja is dolgozik és ezután nem kell gereblyézni, de a két kévekötő-aratógép után, amely szintén nagy területet arat le egy nap alatt, nem gereblyéznek rögtön a kollektivisták.

Dicséretet érdemelnek a zerindi kollektiv gazdaság tagjai, akik levágták a gabonát, összegereblyéztek és igy a gépállomás azonnal megkezdhette a tarlóhántást.

A kisjenői kollektiv gazdaságban Dragan Stefan kombájnvezető dolgozik, aki gépével gyorsan learatta a 70 hektár gabonát. Igaz, a gépállomás 16-ára vállalta az aratás befejezését, a kedvezőtlen időjárás miatt azonban jó eredménynek számit, hogy 21-ére sikerült befejezni a munkát. Az aratás után a traktorok megkezdték a tarlóhántást. A cséplés határidejének betartása nem ment ilyen simán. A GTA vállalta, hogy julius 15—25 között kicsépel 134 hektár gabonát. Tartományunkban azonban csak az elmult napokban kezdték meg a cséplést, ezért a gépállomásnak arra kell törekednie, hogy fokozott ütemben végezze a munkát és behozza a lemaradást.

Hasonló a helyzet a kisszintyei kollektiv gazdasággal kötött megállapodás betartásával is. Az aratás befejezése julius 10-re volt kitüzve, de az aratógépek csak 15-én kezdték meg a munkát.

A szapárligeti kollektiv gazdaságnak a gépállomás julius 20-ra igérte hogy befejezi a 140 hektár gabona levágását. Ebből azonban csak 40 hektárt arattak le, nem szólva arról, hogy a tarlóhántást meg sem kezdték. Sulyosabb a helyzet azonban Zarándon, ahol 65 hektár gabona learatását kérték julius 15-re, de a gépállomás traktorai csak akkor mentek ki. Néhány hektár levágása után elromlottak az aratógépek s csak pár nap mulva javitották ki.

A kisjenői gépállomás vezetőségének gondoskodnia kell a mozgóműhelyek pontos irányitásáról a javitások gyors elvégzése érdekében. A gépállomás pártalapszervezetének mozgósitania kell minden traktorost a munkálatok mielőbbi befejezésére. Fejleszteni kell a traktorosok, gépkezelők, aratócséplő-gépészek versenyszellemét. Meg kell magyarázni minden traktorosnak, hogy a betakaritás közügy. Minden traktoros legyen tudatában annak, ha eredményesen dolgozik, nagyobb lesz a termés, emelkedik az életszinvonal.

Szender Károly

Rádiomüsor

Csütörtök, julius 28.

BUKAREST I. 8.05: A központi sajtó szemléje. 13: Könnyüzene szovjet szerzőktől. 8.45: Sajtószemle. 9.15: A cseh filharmonikus zenekar játszik. 9.45: Gyermekmesék. 10.15: A kolozsvári „Infraţirea" zenekar játszik. 11.15: Román könnyüzene. 11.40: A „George Enescu" Állami Filharmonia szimfonikus zenekarának hangversenye. 12.15: Zene. 12.55: Hirek. 13: Ifjusági dalok. 13.30: Operazene. 14.45: Dalok Moszkváról. 15: Az RNK kulturcsoportjának és szólistáinak müsora. 15.30: Hirek. 15.35: Szimfonikus zene. 16: Esztrád muzsika. 16.30: Irodalmi müsor. 17: A nemzeti kisebbségek népzenéjéből. 17.30: Hirek. 17.48: Román táncok. 18: Könnyüzene. 18.15: Előadás. 18.30: Hangverseny. 19: Falvak ujsága. 19.30: Zene. 19.45: Rossini: „A szevillai borbély". 23: Hirek. 23.10: A szovjet népek zenéjéből.

BUKAREST II. 14.30: Miről ir a „Scinteia". 14.40: Románcok. 15: Hirek. 15.05: A rádió énekegyüttesének müsora. 15.35: Emil Gavris énekel. 16: Hirek. 16.15: Hangversenyszerzemények szovjet szerzőktől. 17: Könyvek és hősök. 17.30: Román népi muzsika. 18: Énekhangverseny. 18.20: Operettzene. 18.40: Szatira és tréfa. 19: Szimfonikus hangverseny. 19.45: Dalok a Fesztivál tiszteletére. 20: Rádió-hiradó. 20.45: „A hét dala". 21: A szovjet rádió adásának közvetitése. 21.30: Kivánsághangverseny. 22: Hirek. Sport. 22.20: Operarészletek. 22.50: Román népdalok. 23.10: Éji zene. 24: Hangverseny. 0.45: Hirek.

BUDAPEST (KOSSUTH). 8.22-ig: Reggeli zene. 8.30: Zenekari hangverseny. 9.20: Gyermekrádió müsora. 10: Hirek. 10.10: Tréfás népdalok. 10.50: Hangverseny. 11.30: Verses-zenés müsor. 12: Hirek. 12.10: Francia operákból. 13: Kina Herkulese. 13.20: Operettmuzsika. 15: Hirek. 15.10: Népek zenéje. 15.25: Az épülő kommunizmus nagy országában. 15.55: Fuvószene. 16.10: Regényismertetés. 16.40: Sziv küldi... 17: Hirek. 17.25: Egy falu — egy nóta. 17.55: Pillantás a nagyvilágba. 18: Akikkel mindennap találkozunk... 18.20: Ének. 19.02: Ifju figyelő. 19.32: Tánczene. 19.50: Felolvasás. 20: Esti hiradó. 20.20: VIT-díjas müvészek operahangversenye. 21: Szülőknek — nevelésről. 21.20: Könnyü melódiák. 22: Hirek. 22.15: Rácz Béla zenekara játszik. 22.45: Szovjet versek. 23: Éji zene. 24: Hirek. 0.10 Népdalok.

BUDAPEST (PETŐFI): 14: Csajkovszkij: II. szvit. 14.40: Népi zenekarok. 15.20: Hangverseny. 16: Szórakoztató zene. 16.30: Gyermekrádió müsora. 17.25: Északi népek zenéje. 17.45: A magyar olaj. Előadás. 18: Kamarazene. 19: A magyar rádió zenekara játszik. 19.28: Bernarda háza. Szinmü. 21.30: Sporthiradó. 21.50: Vidám kórusok. 22.20: Bach müveiből.

Pártélet

Harcban a minél nagyobb terven felüli szocialista felhalmozásért

Mindössze néhány hete annak, hogy megjelent a sztálintartományi vállalatok munkaközösségének felhivása és a „Minél nagyobb terven felüli szocialista felhalmozást a hazának!" mozgalomba ma már az ország csaknem valamennyi vállalata bekapcsolódott, közöttük természetesen tartományunk gyárai és üzemei is. A sztálintartományi vállalatok dolgozóinak felhivását mindenfelé nagy lelkesedéssel fogadták. A gyárak és üzemek dolgozói elhatározták, hogy ezentul még eredményesebben tevékenykednek az ötéves terv utolsó éve, az 1955. év tervfeladatainak határidő előtti teljesitéséért.

A „November 7"-gyárban is visszhangra talált a sztálintartományi vállalatok munkaközösségeinek felhivása. Az üzem pártalapszervezete, — a felhivás megjelenése után — arra törekedett, hogy az összes dolgozókkal megismertesse a felhivást. Ezért irányitotta az üzem szakszervezeti bizottságát, hogy — a technikai vezetőség segitségével — az összes üzemosztályokon dolgozzák fel a felhivást. Ezenfelül irányitotta a műhelyszervezeteket: mozgósitsák a dolgozókat, hogy a párttagok példamutatásával felfedjék azokat a lehetőségeket, amelyek biztositják a termelés ütemének fokozását, a munka termelékenységének emelkedését, az önköltség csökkentését.

Hajas Mihály, Stanaiov András, Gruber Imre, Budai Sándor, Petrila Simion kommunisták és mások megmagyarázták a dolgozóknak, hogy miben áll a szocialista felhalmozás lényege, mire forditja az állam és melyek azok az utak, amelyeken nagyobb terven felüli szocialista felhalmozást érhetnek el. Chisalita Traian párttag személyesen is elbeszélgetett a dolgozókkal. Vlad Teodor párttagjelöltnek és Miculan Petru dolgozóknak megmagyarázta, hogy a szocialista felhalmozás a munka termelékenységének állandó emelkedésén és az önköltség rendszeres csökkentésén alapul. „Ezért — mondotta — állandóan harcolnunk kell a gépek teljesitőképességének maximális kihasználásáért, a belső tartalékok feltárásáért és hasznositásáért, a fűtőanyag megtakaritásáért, a munkaidő teljes kihasználásáért, stb." Hasonlóképpen a gyár többi kommunistái is széleskörű felvilágositó munkával magyarázták meg a dolgozóknak a szocialista felhalmozás jelentőségét.

A felhivás ismertetésekor az üzemosztályok termelési értekezletén a dolgozók számos javaslatot tettek, hogy üzemükben is minél nagyobb terven felüli szocialista felhalmozást érjenek el.

A pártalapszervezet kezdeményezésére az üzem technikai vezetősége, az alapszervezet bürója, a szakszervezeti bizottság, az IMSz bizottság és az üzemosztályok vezetői, valamint egyes élmunkások bevonásával munkaközösség létesült, amely megállapitotta, hogy a „November 7"-gyárban is nagy hasznositható tartalékok vannak, amelyeknek kiaknázása révén növelhetik a szocialista felhalmozás mennyiségét. A kollektivának segitséget nyujtottak a szakszervezeti csoportgyüléseken, az üzemosztályokon és a vállalati közgyülésen elhangzott értékes javaslatok és munkavállalások, amelyek kivétel nélkül az üzem gazdasági tevékenységének megjavitását célozták.

Az élesztőrészleg technikai vezetősége, a műhelyszervezet, a szakszervezeti bizottság, a dolgozók bevonásával, megállapitotta, hogy augusztus 23-ig 76.583 lej, az év végéig pedig 180.297 lej értékű szocialista felhalmozást valósitanak meg terven felül. A malom-osztályon augusztus 23-ig 977.800 lej, augusztus 23-tól pedig december 31-ig 4.316.838 lej értékű szocialista felhalmozást érnek el. A többi üzemosztályok is bejelentették munkavállalásaikat.

A kollektiva, a városi pártbizottság és más illetékes szervek segitségével, megállapitotta, hogy a „November 7"-gyár munkaközössége augusztus 23-ig 1.837.583 lej, az év végéig pedig terven felül 7.356.024 lej értékű szocialista felhalmozást ad a hazának.

Az üzem pártalapszervezete megértette, hogy ezt a munkavállalást csak ugy valósithatják meg, ha az összes dolgozókkal ismertetik az e téren reájuk háruló feladatokat, ha a kommunisták — személyes példamutatásukon kivül — fokozzák a politikai felvilágositó munkát. Ezért irányitotta a műhelyszervezeteket, az üzemosztályok vezetőit, hogy ismertessék a dolgozókkal azokat a technikai-szervezési intézkedéseket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a megjelölt értékű terven felüli szocialista felhalmozás megvalósitásához.

Az alapszervezet részéről Hanțiu Pavel bürótag rendkivüli kiképzésre hivta össze az agitátorokat és legfontosabb feladatként jelölte meg számukra, hogy személyes példamutatással és előszóval harcoljanak a termelés és a munkatermelékenység fokozásáért, a technika jobb kihasználásáért, a termelés helyesebb megszervezéséért, a szocialista verseny kiszélesitéséért. Rámutatott arra, hogy a párttagoknak, az agitátoroknak mozgositaniok kell az összes dolgozókat, hogy hathatósan küzdjenek a termelésben előforduló bármilyen veszteségek ellen, csökkentsék a nyers- és segédanyag fogyasztást, a fűtőanyagot és a villanyenergia fogyasztást, következetesen harcoljanak a minőségért, stb.

Kétségtelen, hogy a „November 7" gyár pártalapszervezete szép eredményeket ért el mind az üzem technikai vezetősége, mind pedig a dolgozók mozgósitása terén. A kezdet biztató. A kommunisták és a pártonkivüliek egyre fokozódó munkalendülete biztositék arra, hogy sikeresen megvalósitják vállalásukat. Ehhez azonban szükséges, hogy az alapszervezet mielőbb megszervezze a szemléltető agitációt s ezáltal is mozgósitsa a dolgozókat. A pártalapszervezet készitsen munkára ösztönző jelszavakat az üzemosztályokon. Tüntessék fel, milyen értékü terven felüli szocialista felhalmozást vállaltak az üzemosztályok; függesszék ki a technikai vezetőség legujabb intézkedéseit és mozgósitsanak minden erőt az intézkedések gyakorlati megvalósitásáért.

Az üzemosztályok vezetői és az üzem technikai vezetősége pontosan megjelölte azokat az intézkedéseket, amelyek elősegitik a dolgozók munkáját a vállalt szocialista felhalmozás értékének megvalósitásában. Ezeket az intézkedéseket jelszavak formájában is eredményesen használhatja az alapszervezet. Az élesztőosztályon a következő jelszót készithetik el: „Kétszáznegyvenöt tonnával csökkentjük a melasz specifikus fogyasztását, hogy ezáltal az év végéig 65.341 lej értékü szocialista felhalmozást adhassunk hazánknak!" Vagy pedig a malomosztályon: „Hozzáértéssel használjuk ki a nyersolaj (pakura) égését a kazánoknál, hogy ezáltal megtakaritásokat érjünk el és 79.500 lej értékü szocialista felhalmozást adjunk szeretett hazánknak!" Hasonló jelszavakat helyezhetnek el a gyár valamennyi üzemosztályán, amelyek mozgositják a dolgozókat a minél nagyobb terven felüli szocialista felhalmozás elérésére.

A „November 7"-gyár pártalapszervezete ellenőrizze és bizonyos időközönként elemezze a vállalt kötelezettségek teljesitését. Irányitsa a szakszervezeti bizottságot, hogy népszerüsitsék azokat a dolgozókat, akik kiváló eredményeket érnek el a termelékenység növelése, az önköltségi ár csökkentése és az anyagtakarékosság terén. A pártalapszervezetnek ugy kell megszerveznie a politikai munkát, hogy széleskörü, hatalmas arányu hazafias tömegakcióvá fejlessze a sztálintartományi vállalatok munkaközösségeinek kezdeményezését az üzemben és ezáltal még hatékonyabban hozzájáruljon szeretett hazánk erősitéséhez, a dolgozók életszinvonala állandó emeléséhez.

Szakszervezeti munka a „G. Dimitrov" gyárban

A mult év közepén a „G. Dimitrov"-gyárban rosszul haladt a termelés. A tervteljesités helyett a gyár munkaközössége rendszeresen nem teljesitette tervét. Az uj év azonban fordulatot hozott és eddig minden hónapban jóval az előirányzat felett teljesitették globális tervüket. A gyár munkaközössége jó termelési eredményeket ért el az ötéves terv első éveiben is. Ezenfelül az 1955. évi teljesitések, amelyek tulhaladják az előirányzatot, lehetőséget nyujtanak ahhoz, hogy a gyár munkaközössége idejében befejezze ötéves tervét.

Erre az évre jellemző az, hogy az észszerü és helyes müszaki-szervezési intézkedések nyomán nagyot fejlődött a gyár termelése. A technológiai folyamat sokat javult a multévihez viszonyitva. A gyár szerelő osztálya, ahol szervezetlenség uralkodott, már lényegesen megjavitotta tevékenységét. Könnyebbséget jelent, hogy megjavult az üzemosztályok közötti szállitás, együttműködés.

Mindehhez nagyrészben hozzájárult a gyár üzemi bizottsága is, amelynek tevékenysége megjavult az utóbbi időben. A szakszervezeti munka sokkal átfogóbbá vált, aminek egyenes következménye, hogy a dolgozók mozgósitása a terv teljesitésére sokkal eredményesebb. Az üzemi bizottság tagjainak kapcsolata szorosabbá vált az üzemosztályok szakszervezeti bizottságaival s igy a dolgozókkal is.

A szerszámosztály szakszervezeti bizottsága gyengén tevékenykedett, nem volt képes a munkások mozgositására. Bár a szakszervezeti bizottság elnöke aktiv volt, egyedül mégsem győzte a munkát. A gyár üzemi bizottsága, igyekezett sokkal több támogatást nyujtani a szerszámműhely szakszervezeti bizottságának. Ekkor kapcsolódott be a szakszervezeti munkába Lipka István, aki jó agitátornak bizonyult, Todorovici Gheorghe, aki a szakma legjobbja cim viselője s példájával mozgositja társait és Gömöri Ferenc, aki a szocialista verseny felelőse. Azóta a szocialista versenyben részvevők száma emelkedett, vállalásaik sokkal értékesebbek. A szocialista felhalmozás növeléséhez is értékes vállalással járultak hozzá.

Több üzemosztályon megjavultak, élénkebbé váltak a termelési értekezletek, például az asztalosmühelyben, a rugó-osztályon, a géposztályon. Ezeken az értekezleteken a dolgozók gyakorlati javaslatokat tesznek a termelési folyamat megjavitására. Igy a gyalugépekre egy olyan szerkezet készült, amelynek segitségével öt henger helyett egyszerre 14 henger gyalulható. A dolgozók javaslatára készült az a szerkezet is, amelynek segitségével egyszerre tiz ütköző biztositógyürü esztergályozható. Ugyanosak egy termelési értekezleten kérték a kis esztergapadoknál dolgozók, hogy készitsenek számukra olyan késtartót, amelybe egyszerre négy kés fogható be és igy cserélésük lényegesen kevesebb időt igényel.

A gyár üzemi bizottsága és a dolgozók közötti kapcsolat megszilárdult. A délelőtti váltás munkájának befejezése után a munkások közül sokan keresik fel az üzemi bizottság tagjait észrevételeikkel, panaszaikkal. Az üzemi bizottság az elhangzottakat helyesen használja fel a termelési folyamat megjavitásában, a terv teljesitésében.

A gyár szereldéjében például sok olyan készülék volt, amelyek akadályozták a többtermelést. Az üzemi bizottság a gyárvezetőséggel együtt hozzájárult ahhoz, hogy ezeket a készülékeket a dolgozók félrerakják és ujabbakkal, korszerübbekkel termeljenek. Azóta a termelés sokkal eredményesebben folyik.

A vagonosztály szakszervezeti bizottságának tevékenységében még sok a javitani való. A termelési értekezletek nem érik el a kivánt szinvonalat, javaslatok, viták csak nagy ritkán hangzanak el. A szereldében is igen gyenge a mozgositás. A gyár üzemi bizottsága és a szerelde szakszervezeti bizottsága is tisztában van azzal, hogy mit jelent, amikor a dolgozók kénytelenek az anyagellátás hiányos szervezése miatt otthagyni gépüket, anyag után szaladgálni, bonokat kitölteni, stb. A szakszervezeti bizottság nem tudja irányitani a dolgozókat, ami rányomja bélyegét a szocialista versenyre s általában a termelésre. Ugyanez a helyzet a befejező osztályon is.

Veres János elvtárs, a befejező osztály pártalapszervezetének titkára a legmesszebbmenő támogatást nyujtja a szakszervezeti bizottságnak, ennek ellenére a helyzet semmit sem javult. Mindez azzal magyarázható, hogy a szakszervezeti bizottság nem él a segitség nyujtotta lehetőségekkel. A szakszervezeti bizottság még azt sem érte el, hogy a dolgozók teljes létszámban jelenjenek meg a termelési értekezleten.

Mindkét osztályon nagyon sok a lehetőség a szakszervezeti munka megjavitására, általában a mozgositás kiszélesitésére. A szereldében és a befejező osztályon is sok olyan dolgozó van, akik aktivan résztvesznek a termelésben és a szakszervezeti munkában. Átfogóbb vezetésre van szükség ahhoz, hogy az üzemosztályok szakszervezeti bizottságának tagjai ismerjék a dolgozók kivánságait. Általában minden munkás arra törekszik, hogy a termelési folyamat jól haladjon, igyekszik többet termelni, tervét teljesiteni.

A gyár üzemi bizottságának arra kell törekednie, hogy a müszaki és adminisztrativ vezetőséggel együtt messzemenően támogassa a dolgozókat és vonja be őket a termelési kérdések megoldásába. Ez most minden vállalat egyik legfontosabb kérdése. Igy néhány hónap mulva a gyár egész munkaközössége büszkén jelentheti az ötéves terv idejében való teljesitését.

Reicher Éva

Napról-napra

Marika

Marikát évek óta ismerem. Noha gyakran, szinte minden délben és este találkoztunk, alig beszéltünk egymással, alig váltottunk néhány szót.

Ha iró lennék, utána jártam volna, hogy megtudjam: hová való, honnét származik, milyen emberek a szülei (egyszer láttam az utcán, bekötött szemü, idősebb férfit vezetett, az apja lehetett és bizonyára az orvostól jött vele), vannak-e még testvérei, volt-e már szerelmes, hallott-e Zojáról, és igy tovább, amig novella lenne belőle. De, sajnos, be kell érnem néhány adattal, amelyet viszont minden szépitgetés nélkül elmondok. Mert érdemes.

Marika, mindenki igy szólitja, egyszerü pincérlány. Szép, sudártermetü, egyenes tartásu és rendkivül értelmes. Valahányszor az utcán láttam, mindig könyv volt nála. A vendéglőben, ahol kiszolgált — mi tagadás — igen tetszett a férfiaknak. De Marika szavak nélkül, ellentmondást nem türő magatartással megkövetelte mindenkitől, hogy egyenrangu dolgozónak tekintsék, aki a szocialista munka egyik területén felelősséggel végzi a maga dolgát. Megvallom, a vendégek egyrészének igen nehezére esett tudomásul venni, hogy Marika leteszi az étlapot, türelmesen és feltartott fejjel megvárja a rendelést és azután lelkiismeretesen, pontosan kiszolgál. Egyesek sehogysem akartak beletörődni abba, hogy Marika mindenkiben egyformán fogyasztót lát és hogy udvariasan bár, de félreérthetetlenül rendreutasit bárkit, aki másnak akar látszani előtte.

— „Nézz csak oda" — méltatlankodott egyszer, hiu sértődöttségét leplező gunnyal egy „jobb napokat látott szépfiu" — „olyan büszke, mindha legalább igazgató lenne".

— Nincs kizárva, — mondottam — nem lehet sohase tudni. Marika még igazgató lehet".

És valóban Marika ugy szolgálta ki délben, este a vendégeket, mintha mindenért felelne.

Kedden nem jött be a vendéglőbe. Aztán szerdán se és csütörtökön se. Talán beteg — gondoltam — és megkérdeztem a felelőst, hogy mi van Marikával.

— Iskolába küldték — felelte.

Három hónap mulva visszajött és tovább hozta a sültet, a pörköltet, meg a sört. Kedvesen és mégis szigoruan, rideg kimértséggel és mégis meleg emberséggel, büszkén és mégis szerényen.

Hónapokkal később a tartományi néptanács disztermében megpillantottam Marikát. Szerényen, félszegen huzódott meg a sarokban. Azt hittem, felszolgálni jött a bankettre. Tévedtem. Szólitják a nevét és Marika lassan, nyugodt léptekkel, emelt fővel, pontosan ugy megy az elnök felé, hogy átvegye a kitüntetését, mint ahogy az asztalok körül jár a vendéglőben. Most ő a vendég, a kormány vendége, a kormányé, amely mellére tüzte az érdemrendet, a hüségért, amellyel a nép fiainak enni adott. A pincér Marika most vendég, vörös bort tölt magának, koccint, s kacagva üriti poharát az örömre, a becsületes munkára és — egész biztos — az igazi szerelemre is, mert fiatal és boldog.

A bankettnek vége volt. Marika másnap tovább hordta az ebédet és a vacsorát az asztalokhoz, amig egyszer aztán megint eltünt. Uj vendéglőt nyitott a tröszt, s Marikát kinevezték felelősnek. A „szépfiu" egyre méltatlankodott Marika miatt, makacsul követte az uj helyiségbe. Marika rendületlenül végezte a dolgát. A „szépfiu" tovább gunyolódott, de november 7-én, amikor felnéztem a diszemelvényre, Marika is ott állt kék kosztümben, kitüntetéssel a mellén, virággal a kezében.

Azóta nem láttam és nem is hallottam róla semmit. Ma azt olvastam az ujságban, hogy fontos vezetőállást kapott a vendéglátó iparban.

Nem ismerem Marika önéletrajzát. Mindössze annyit tudok, róla, hogy szerény volt, öntudattal, felelősséggel és lelkiismeretesen végezte munkáját. A vendéglőn kivül gyakran láttam moziban, szinházban. Minden bemutatót megnézett. Később koncertre is járt. A könyvnapon is találkoztam vele: megvette József Attila verseskötetét, a Lentat és az Ifju gárdát. A munkást ugyanolyan előzékenyen és odaadással szolgálta ki, mint a néptanács elnökét.

Ha egyszer azt olvasom majd az ujságban, hogy Marikát mondjuk igazgatónak nevezték ki, — pillanatra sem fogok meglepődni. Ez az az idő, amikor az emberek a csillagokig is elérnek.

(t. ó.)

Egy mai ember

— Bemutatjuk Andrejcsik György elvtársat —

KÖNNYEBB A TEVÉNEK a tűfokán átjutni, mint az aradi „December 30" textilgyár cikk-cakkos udvarán és még cikk-cakkosabb munkatermeiben ráakadni Andrejcsik György elvtársra, az állandóan fejlődő és terjeszkedő nagyüzem karbantartási főnökére. Persze, ez a hasonlat tulzott, már csak azért is, mert a fáradságos keresés még sem volt hiábavaló. És amikor a negyedik napon végre sikerült „elkapni" Andrejcsik elvtársat, azonnal elhatároztam, hogy addig nem tágitok mellőle, amig töviről-hegyire el nem mondja... hogy mit? Nos, kezdjük talán a lakatosmühelynél...

Itt áll szerényen a mühely közepe táján egy gép s ha rátekintünk, első pillantásra, alig-alig gondolunk valami különösebb jelentőségű dologra. Pedig, ha ez a gép beszélni tudna.... de erre nincs is szükség. Beszélnek helyette a tények, beszélnek a munkások és főleg maga Andrejcsik elvtárs, akinek ez az egyszerü, de forradalmi ujitást jelentő körforgós spulnizógép a születését köszönheti.

ELSŐSORBAN tehát szóljunk néhány szót erről az érdekes gépről. Nehéz megállapitani, mi előnyösebb rajta a gyár fonódájában működő jelenlegi spulnizógépeknél, mert minden tekintetben jobb, egyszerübb, gyakorlatiasabb. Mindössze másfél négyzetméter területet foglal el (a jelenlegi spulnizógépek hossza 5, szélessége 2 méter!) és egyszerre 20 csévére orsózza fel a szálat. A gyárban müködő külföldi spulnizógépek egy oldalon 18 csévét látnak el. A csévéző fordulatszáma 6300 percenként, a régi gépeké 2800, az automatáé pedig 4800. A legjelentősebb előnye pedig az, hogy az uj gép egy orsóra például 34-es anyagból 2 perc 45 másodperc alatt huzza fel a szálat, mig a jelenlegi gép 6 perc 10 másodperc, az automata pedig 3 perc 30 másodperc alatt végzi el ugyanezt a munkát. Ugyanakkor a spulnik keménysége sokkal nagyobb, sulyuk pedig 2—3 grammal több. Az uj gép kezelése jóval egyszerübb, áttekinthetőbb a réginél. Előnye még, hogy nem transzmissziós, hanem közvetlen áttételü, saját beépitett motornal dolgozik.

ENNYIT A GÉPRŐL, illetve lesz még szó róla, de azt már Andrejcsik elvtárs mondja el, aki itt ül velem szemben. Általában Andrejcsik elvtárs nem a beszéd, hanem a tettek embere, de most megadással figyeli irónom gyorsan futó hegyét. A ceruza azonban megáll kezemben és én kérdően tekintek a karbantartási főnök örökké mosolygó szemébe.

— Tudja mit elvtárs — szólal meg végre, hirtelen elhatározással, — könnyitsük meg a dolgot. Kérdezzen és én felelek.

Ki nem szereti az idejét minél jobban kihasználni és mivel a megoldás helyesnek látszik, azonnal belemegyek az ajánlatba.

— Mi adta az alapötletet az uj gép konstruálásához?

— Kezdjük talán azzal, hogy a textilgépek legnagyobbrészt külföldi gyártmányuak, bár vannak már hazai gyártmányu gépeink is. A svájci gyártmányu spulnizógépek azonban rendkivül bonyolultak és olyan sokféle és különleges alkatrészből állnak, hogy ezeket ma még nincs módunkban gyártani, de még pótolni sem. Megfigyeltem, hogy a legnagyobb nehézséget éppen ezeknek a gépeknek a karbantartása okozza és aggodalommal gondoltam arra az időre, amikor egyes alkatrészeket már semmiképpen sem tudunk majd pótolni. Mi lesz, ha szövőgépeink nem kaphatnak majd elegendő spulnit?... Nem, ennek nem szabad bekövetkezni! Igy jutottam arra a gondolatra, hogy olyan spulnizógépet kellene szerkeszteni, amely belföldön előállitható és kopás esetén az alkatrészek kicserélése könnyüszerrel megtörténhetik.

— S hogyan lett a gondolatból tett?

— Ugy, hogy a gondolat nem hagyott nyugton és elkezdtem rajzolgatni, számolgatni, azután egy jó ötlet nyomán kialakult bennem a teljes elképzelés. Célom az volt, hogy teljesen áttételezés nélkül és mégis nagysebességü, de annál egyszerübb gépet szerkesszek. Igy készült el a központi irányitásu körforgós sulnizógép vázlata.

— Mikor volt ez?

— Az elmult év októberében. Ekkor készitettem el saját magam a technikai rajzokat, amit az ujitó iroda alapos és meg kell mondanom gyors tanulmányozás után jóváhagyott.

— És mikor kezdtek hozzá a gyakorlati megvalósitáshoz?

— Azonnal. Azaz már novemberben. A költségeket az ujitó iroda erre a célra létesitett pénzalapjából fedeztük.

— És a hozzávaló anyag?

— Minden itt készült a gyárban. Tulnyomórészt munkaidő után dolgoztunk rajta. Nagy segitséget nyujtottak az alkatrészek előállitásánál Czirmer Ferenc főmester, Rácz Emil, Konti János, Klug Anton mester és Vatran Mihai lakatos elvtársak. És ime, nyolc hónapi küzdelmes munka után a gép ma már készen áll.

Igen, készen áll. Sőt müködik. Saját szememmel győződtem meg a szembeszökő különbségről az uj és a régi gép között.

MOST ITT vagyunk a fonódában és kronométerrel a kezemben figyelem az orsókat. Azután megtapintom a felcsévézett spulnit: bizony érezhetően puhább annál, amit az uj gépről levettem és szemre sem olyan tartós.

Közben valaki lélekszakadva fehér cédulát lobogtat a gépsorok elején. Azután iderohan vele Andrejcsik elvtárshoz, aki figyelmesen elolvassa, majd szája széles mosolyra huzódik és mintha egy kissé el is pirulna.

— Telefonértesités Moszkvából — mondja boldogan, s még a hangja is remeg.

— Moszkvából? — kérdezem és magam is felvillanyozva fordulok feléje.

— A fiamnak szól — mondja Andrejcsik elvtárs és most már egészen kihuzza magát.

A fiának... Moszkvából? No, erről szeretnék bővebbet hallani. Nem is késik a magyarázat.

— A fiam ugyanis a leningrádi egyetemen filmkémia szakos... s most itthon van szabadságon.

— És a telefonértesités miért jött Moszkvából?

— Mert a menyasszonya ott tölti a szabadságát szüleinél.

Vagy ugy!... hiába, két megértő szív között ma már nincs távolság és Bell — a telefon feltalálója — elmondhatná magáról, hogy nem hiába élt ezen a földön.

NO DE ITT a gépek között is nagy az öröm. A munkások alig várják az uj gép üzembehelyezését, hiszen a régiekkel már igen sok a vesződség és a minőség... hát ők is látják a különbséget az uj és a régi gépről leszedett spulnik között.

Éppen ezért a következő kérdés:

— Mikor helyezik üzembe az uj gépet?

— Augusztus 23-ra, — válaszol azonnal és határozottan Andrejcsik elvtárs.

És biztos, hogy szavának áll!

Pedig Andrejcsik elvtársnak még százfélé terjed a figyelme. Hiszen ezen a hatalmas gyártelepen sok-sok üzemosztály és rengeteg gép zavartalan müködését kell biztositani. Azért olyan nehéz őt megtalálni, mert mindenütt ott van, nem várja meg a fennakadást, hanem igyekszik a legjelentéktelenebbnek látszó hibát is megelőzni, vagy azonnal mgszüntetni. Ennek az egész üzemet átfogó, nagy és bonyolult gépezetnek ütemes szivverése nem hagyhat ki egy pillanatra sem.

ÉS MIND e nagy elfoglaltsága mellett egyik legszembetünőbb jellemvonása a tántorithatatlan türelemmel párosult kitartás. Előtte nincs akadály, nem létezik olyan akadály, amelyet szivós türelemmel le ne győzne.

A technika iránti szeretete ugy hozzátartozik az életéhez, mint a kenyérhez a só. Az adja meg az izét. És törekvése az uj felé olyan elválaszthatatlan tevékenységétől, mint tengertől a hullámverés. Végigsuhan egy szellő a tengeren és már ott veri hulláma a partot.

Igy jönnek Andrejcsik elvtárs ötletei is. És ime, a textilszakmában egészségügyi szempontból is nagyjelentőségü ujitásából már készül az első tiz darab vetélőszál-kiszivó készülék. Vagy a nemrég elfogadott és 2000 lejjel jutalmazott könnyen cserélhető bakelit-betétes keresztorsó, azután a házilag előállitott, 1000 fok hőséget is kiálló gőzcső-szigetelő. És még sok, sok ujitás.

Még szeretnék otthoni életéről is valamit hallani, de Andrejcsik elvtárs órájára tekint:

— Tudja mit, elvtárs, — áll elő javaslatával — tanuljon tőlem. Nem kell mindent egyszerre megirni, hiszen találkozunk még.

Kénytelen voltam elfogadni javaslatát, elvégre két órát raboltam el idejéből... de megértel

Közelebbről megismertem és megismertettem Arad dolgozóival Andrejcsik György elvtársat, akinek példaadása bizonyára számos követőre akad más üzemeinkben is.

Rudas Aladár

A genfi értekezlet világvisszhangja

AMERIKA

Drummond, a New York Herald Tribune genfi tudósítója a következőket irja: „A négyhatalmi értekezlet eredményeinek minden olyan megitélése, amely csak az irásba foglalt dolgokon alapulna, teljesen helytelen volna. Az értekezlet figyelemreméltó eredményekkel zárult..." Drummond ugyanakkor azonban kétségbe vonja azoknak a nyilatkozatoknak az őszinteségét, amelyeket a szovjet küldöttség tett az értekezleten. A tudósító az „erőpolitika" hivének vallja magát és azt követeli, hogy az Egyesült Államok „őrizze meg éberségét és ne gyengitse védelmét, hogy a jövőben folytatandó tárgyalásokon minél több esélye legyen a tárgyalások sikerének biztositására."

Sulzberger, a New York Times párisi tudósítója igy ir: „A genfi értekezlet eredményeként jelentősen csökkent annak a veszélye, hogy a közeli jövőben háboru törhetne ki... Feltételezhető, hogy a négy nagyhatalom most létrehozott kapcsolatainak eredményeként a jövőben minden erőfeszités meg fog történni a komoly ázsiai kellemetlenségek elkerülésére. Az államfők mostani találkozója jelentős esemény volt, ezzé tette elsősorban az ott kialakult légkör. Ez a légkör eddig szokatlan volt. És éppen ez az, ami a genfi értekezletet jelentőssé tette. A tárgyalások konkrét eredményei nem tulságosan nagyok... De annak a hivatalos megállapitása, hogy a helyzet békés, már önmagában véve is nagy esemény..."

„A genfi négyhatalmi értekezlet — irja a New York Times — jobb erdeményeket ért el, mint bármely hasonló értekezlet a második világháboru befejezése óta." A lap kifejti, hogy a genfi értekezlet a nemzetközi kérdések megoldásának „uj módszereit" jelenti.

Az United Press genfi tudósítója szerint a kormányfők értekezlete „nagy vonalakban uj, barátságosabb helyzetet teremtett Oroszország és a nyugati hatalmak kapcsolataiban... A legmagasabb siku értekezlet egyik eredménye az a határozat volt, hogy igyekeznek a jövőben tárgyalásokat folytatni azokról a kérdésekről, amelyek Európát a második világháboru befejezése után kettészakitották.".

A Chicago Sun and Times a következőket irja: „A genfi értekezlet után a helyzetnek világszerte javulnia, a nemzetközi feszültségnek pedig enyhülnie kell. Ha a genfi értekezlet nem ért volna el egyebet, mint azt, hogy jóakaratot szült, ez már egymagában is azt jelenti, hogy munkáját siker koronázta."

Bár az amerikai sajtó általánosságban pozitiv módon értékeli a genfi értekezlet eredményeit, egyes lapok hasábjain mégis olyan cikkek jelennek meg, amelyek azt bizonyitják, hogy bizonyos körök nincsenek megelégedve a Kelet és Nyugat közti kapcsolatok javulásának kilátásaival. Jellemző e tekintetben az, amit David Lawrence, a New York Herald Tribune hirmagyarázója, a „hidegháboru" egyik hive ir.

Lawrence elismeri, hogy „a katonai feszültség most csökkent", véleménye szerint azonban ez „bizonyos veszélyekkel jár", minthogy azt a benyomást keltheti, hogy „a Nyugat elfogadja az oroszoknak a békés együttlétezésre vonatkozó eszméit".

ANGLIA

A londoni lapok és a legnagyobb angol vidéki lapok üdvözlik az értekezlet eredményeit.

A Birmingham Post diplomáciai megfigyelője azt irja, hogy a genfi értekezlet „elérte, amit maga elé tüzött: a jóakarat légkörének megteremtését."

A Yorkshire Post egyik szerkesztőségi cikkében ezeket irja: „Vitathatatlan, hogy a genfi értekezlet sikerrel járt". A Manchester Guardian szerkesztőségi cikke a következőképpen ir az értekezletről: „Az értekezlet sikeres volt. Elháritotta a háborus veszélyt és eltávolitott bizonyos akadályokat az Európa jövőjére vonatkozó egyezmény utjából". Hangsulyozva, hogy a genfi értekezlet „csupán kezdete volt egy hosszas tárgyalási folyamatnak, bizonyos egyezmények megvalósitására és a bizalom létrehozására", a lap ugy véli, hogy „egyelőre nincs meg a bizonyosság e tárgyalások sikeres befejezése tekintetében, de hozzáfüzi, hogy „a kezdet mindenesetre jó volt".

A Scotsman ezeket irja szerkesztőségi cikkében: „Jóllehet Európában biztositottnak látszik a békés együttlétezés, a Távol-Keleten még vannak olyan problémák, amelyek magukban hordozzák a robbanás csiráját, s ezeket Genfben megkerülték".

NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG

A nyugatnémet lapok a német kérdés szempontjából kommentálják az értekezletet. Németország jövendőbeli utjára vonatkozólag a szociáldemokrata Neue Rhein-Zeitung ezeket irja: „Az eddiginél sokkal több komolysággal kell fontolóra vennünk, milyen konkrét jelentősége van számunkra a NATO-tagságnak, a nemzetközi feszültség enyhülése közepette. Meg kell fontolnunk azt is, hogy az ujraegyesités kezdeményezését nem kellene-e elsősorban nekünk a kezünkbe vennünk..."

A müncheni Süddeutsche Zeitung a maga részéről ezeket irja: „Sok kérdést kell fontolóra vennünk, s nem utolsósorban azt, hogy milyen szerepe és értelme lehet még a mai körülmények között Nyugat-Németország felfegyverzésének".

A Fuldaer Volkszeitung hangsulyozza: „Genf megmutatta, hogy a német kérdésben is lehetséges kompromisszum, ha mindkét fél kész engedményeket tenni."

A Die Welt egyik vezércikkében azt javasolja, hogy „a német politika tegyen kezdeményezésről tanuságot, elsősorban a Szovjetunióval való tárgyalások megkezdése révén".

A Karlsruheban megjelenő Badische Allgemeine Zeitung ezeket irja: „Most nem szabad olyasmit tenni, ami megzavarhatná a megenyhült légkört. Mi értelme lehet még siettetni a nyugatnémet hadosztályok megalakitását? Ha ujabb befejezett tények elé állitják a világot, az csak káros kihatással lenne a külügyminiszterek októberi értekezletének eredményeire."

A nyugatberlini lapok is részletesen foglalkoznak a genfi értekezlet eredményeivel. A Der Tag cimü kormánylap azt a véleményét fejezi ki, hogy „a szövetségi kormányra most fokozottabb felelősség hárul az ujraegyesités kérdésében, ami még nagyobb jelentőséget ad Adenauer kancellár jövőbeli moszkvai utjának".

JUGOSZLÁVIA

A Tanjug hirügynökség jelentése szerint nyomban azután, hogy nyilvánosságra hozták a négy hatalom kormányfőinek irányelveit, a jugoszláv kormány megfigyelője a genfi értekezleten, A. Bebler, kijelentette, hogy az értekezlet nagy sikerrel zárult. Bebler egyben hangsulyozta: a genfi értekezlet megmutatta, hogy igenis van lehetőség olyan fontos problémák rendezésére, mint amilyen az európai biztonság, Németország egyesitése és a leszerelés.

Elhunyt I. Dunajevszkij szovjet zeneszerző

MOSZKVA (Agerpres). TASZSZ: Julius 25-én hirtelen halállal elhunyt Iszak Dunajevszkij, a kiváló szovjet zeneszerző, az egész világon ismert „Dal a hazáról" szerzője.

Dunajevszkij 1900-ban született. Már gyermekkorában szenvedélyesen szerette a zenét. 19 éves korában elvégezte a harkovi zenekonzervatóriumot. A fiatal muzsikus élénk tevékenységet fejtett ki mint karmester és zeneszerző a harkovi, moszkvai és leningrádi szinházban. 1920-ban irta meg első operettjeit, 1932-től kezdve pedig filmzenét irt. Dunajevszkij 10 éven át (1938 és 1948 között) a moszkvai vasutasok központi kulturháza ének- és tánccsoportjának művészeti vezetője volt.

A tehetséges zeneszerző több film hez irt zenét, közöttük „Az egész világ dalol, táncol, nevet", a „Cirkusz", a „Volga-Volga", a „Tavasz" és a „Kubányi kozákok" cimü filmekhez.

Dunajevszkij egyike volt a szovjet operett megalkotóinak, (Szabad Szél, A bohóc fia).

Dunajevszkijt az OSZSZSZK népművésze cimmel tüntették ki, kétszer nyerte el a Sztálin-dijat — a „Cirkusz" és a „Kubányi kozákok" cimü filmek zenéjéért, azonkivül kitüntették a Szovjetunió több érdemrendjével és érdemérmével. — Dunajevszkij az OSZSZSZK Legfelső Szovjetjének képviselője volt.

—o—

India Portugália delhi követségének bezárását kérte

DELHI. (Agerpres).

A France Presse hirügynökség jelentése szerint Nehru miniszterelnök julius 25-én kijelentette az indiai parlamentben: „Minthogy Portugália következetesen elutasitja, hogy tárgyalásokat folytasson Indiával Goa portugál gyarmat felszabaditására vonatkozólag, az indiai kormány véleménye szerint Portugália delhi követsége ilyen körülmények között semmiféle hasznos funkciót sem tölt be. India kormánya ezért kérte a követség bezárását. A külügyminisztérium titkára ezzel kapcsolatban jegyzéket nyujtott át Portugália delhi ideiglenes ügyvivőjének".

India kormánya — általános politikai irányvonalának megfelelően — továbbra is békés megoldást keres e problémára és kész tárgyalásokat folytatni a portugál kormánnyal".

Még aznap délelőtt sok ezer főnyi tömeg vonult az indiai parlament elé, erélyesen követelve Goának Indiához való csatolását.

Az Egyesült Államok és a Kinai Népköztársaság közötti tárgyalásokkal kapcsolatban

WASHINGTON. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Mint az amerikai külügyminisztérium jelenti, az Egyesült Államok és a Kinai Népköztársaság megállapodtak abban, hogy nagykövetei ranggal felruházott megbizottaik augusztus 1-én találkoznak Genfben, hogy megtárgyalják a hazájukba visszatérni akaró személyeknek az ügyét, valamint más gyakorlati kérdéseket, amelyek jelenleg a két fél közötti vita tárgyát képezik.

Az Egyesült Államokat ezeken a tárgyalásokon Johnson, az USA csehszlovákiai nagykövete képviseli. A külügyminisztérium közleménye hangsulyozza, hogy Anglia diplomáciai segitségével lefolytatott tárgyalások folyamán elhatározták, hogy a két fél között tavaly konzuli ranggal felruházott megbizottak között Genfben lefolyt tárgyalásokat nagykövetei szinten folytassák.

A külügyminisztérium közleménye hangsulyozza: „Csu En-láj-nak az áprilisi bandungi értekezleten tett kijelentése után, amely szerint kész közvetlen tárgyalásokat folytatni az Egyesült Államokkal, egyes kormányok mind Pekingben, mind Washingtonban közvetett módon tanulmányozták a hasonló tárgyalások megtartásának lehetőségét. Az a vélemény alakult ki, hogy a genfi tárgyalásokat nagykövetei szinten kell ujra folytatni abban a reményben, hogy azok megegyezéshez vezetnek."

Az amerikai külügyminisztérium egyben hangsulyozza, hogy „ezek a tárgyalások, mint a tavalyiak is, nem vonják maguk után a diplomáciai elismerést."

★

WASHINGTON. (Agerpres.)

Mint a washingtoni rádió jelenti, politikai körökben nagy figyelemmel tekintenek a nagykövetei szinten megtartandó tárgyalások elé, melyek az Egyesült Államok és a Kinai Népköztársaság képviselői között Genfben augusztus 1-én kezdődnek.

George, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy a repatriálások kérdésének megtárgyalása egyengetheti az utat ujabb tárgyalások felé, esetleg a külügyminiszterek közötti tárgyalásokhoz is. A szenátor hangsulyozza, hogy a genfi tárgyalásokon nem kerül szóba egy harmadik fél személye (a csangkajsekisták.)

A japán külügyminiszter nyilatkozata

TOKIO. (Agerpres).

A Reuter hirügynökség tudósitója jelenti, hogy Hatoyama japán miniszterelnök julius 27-i beszédében ujra kijelentette, hogy szándékában van a Japán és a Szovjetunió közötti kapcsolatok normalizálása. A hir szerint Hatoyama hangsulyozta, hogy helyén marad, amig a japán-szovjet tárgyalások sikerrel fejeződnek be és hozzátette, hogy határozott szándéka a megegyezés elérése.

A jelenleg Washingtonban folyó szovjet-japán tárgyalásokról beszélve Hatoyama hangsulyozta, hogy a „két fél a szuverénitás kölcsönös tiszteletbentartása és a belügyekbe való benemavatkozás elve" alapján tárgyal.

A hét filmjei

„DÓZSA GYÖRGY" mozi: augusztus 4-ig: Egy emlékezetes éjszaka. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU" mozi julius 31-ig: Pickwick ur kalandjai. Előadások: 3. 5, 7 és 9 órakor.

Kedvező idő esetén a 9 órai előadást a Nyári Szinházban tartják.

„HERBAK JÁNOS" mozi: julius 31-ig: Nyári szerelem. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE" mozi: julius 31-ig: A három testőr. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDŐK" mozi: julius 31-ig: A nagy kaland. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„SOLIDARITATEA" mozi (Gáj): julius 30-ig: Az orosz balett mesterei. Előadások hétköznap 7 órakor, vasárnap 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ" mozi (Mikelaka): julius 31-ig: Alarcos bál. Előadások: 6 és 8 órakor, vasárnap 2, 4, 6 és 8 órakor.

„PETŐFI SÁNDOR" mozi (Radna): julius 31-ig: Aki szereti a feleségét.

„NICOLAE BALCESCU" mozi (Lippa): julius 31-ig: Mágnás Miska.

„7 NOEMBRIE" mozi (Nagyszentmiklós): julius 31-ig: Fel a fejjel.

HUZAS ELŐTT MA VÁSÁROLHATÓ UTOLJÁRA KÖZPONTI LOTTÓ SZELVÉNY.

EGY IZRAELI PERRŐL

A parlamenti választások előestjén hatalmas politikai botrány robbant ki Izraelben. A botrány junius utolsó napjaiban érte el tetőfokát, amikor a jeruzsálemi kerületi törvényszéken végetért egy bizonyos Grünwald nevü egyén több mint egy éve tartó pere. Grünwaldot, egy kisebbrendü szálló tulajdonosát Dov Ioszef, volt kereskedelmi és iparügyi miniszter kezdeményezésére fogták perbe és azzal vádolták, hogy állitólag megrágalmazta Kasztnert, Dov Ioszef minisztériumának egyik tisztviselőjét. A per azonban váratlan fordulatot vett s kezdeményezői, az Izráelben hatalmon lévő pártok kimagasló vezetői kerültek pellengérre.

Kasztner 1947-ben érkezett Izraelbe. Jövendő honfitársai nagy tisztelettel fogadták, mert értesüléseik szerint Kasztner bátran harcolt a zsidó nép érdekeiért. Sokan tudták, hogy Kasztner a második világháboruban, amikor a magyarországi zsidóság, akárcsak a hitleristák által elfoglalt többi országok zsidó lakossága a náci hóhéroktól való állandó rettegésben élt, vezetője volt Magyarországon a zsidó lakosság megmentésére alakult bizottságnak. Kasztner ezenkivül rendkivüli tanácsosa volt a náci bandavezérek felett itélkező nürnbergi biróságnak.

Természetes, hogy egy ilyen hirnévnek örvendő ember rövidesen vezető álláshoz jutott Izraelben. Kasztner kezdetben a kormányon lévő MAPAI pártban dolgozott s ma is tagja a pártnak. Később a kereskedelmi és iparügyi minisztériumba nevezték ki. 1954-ben felelős állást kapott a miniszterelnök tájékoztatási szolgálatában és a kormányfő különleges feladatokkal bizta meg. Később Kasztner a MAPAI-párt magyarnyelvü lapjának, az „Uj Kelet"-nek lett a főszerkesztője. Ma az Izrael Hangja rádióállomás kommentátora és a magyar zsidók világszervezete végrehajtó bizottságának elnöke. A parlamenti választások előkészületei során a MAPAI-párt Kasztnert is jelölte. Egy váratlan esemény azonban kettétörte sokatigérő pályafutását.

Grünwald néhány magánlevele volt az a narancshéj, amelyen Kasztner elcsuszott. Grünwald ezekben a levelekben azt állitotta, hogy Kasztner a háboru idején „a magyarországi zsidó lakosság kiirtásának akciójában együttműködött a hitleristákkal, a háboru után pedig „személyesen védelmébe vette" Bechert, a magyarországi SS csapatok Standartenführerét, aki a zsidók százezreinek kivégzésében bünös. Grünwald leveleit kezdetben a klerikális Mizrachi-párt tagjai körében terjesztették, akikhez Grünwald is tartozott. Tartalmuk azonban rövidesen országszerte ismertté vált. A botrány annál kinosabb volt, mert Kasztner gyalázatos akcióiba a cionista mozgalom olyan markáns személyiségei is bele voltak keveredve, akik ma fontos poziciót töltenek be az izraeli kormányban.

Ekkor lépett közbe Dov Ioszef, volt kereskedelmi és iparügyi miniszter, aki minisztertársai tudtával vádat emelt Grünwald ellen. Abban reménykedtek, hogy különböző mesterkedésekkel tisztára mossák Kasztnert és saját bőrüket is megmentik. A „Haboker" cimü lap szerint a per kimenetele „rendkivül fontos volt a kormánykörök számára." A per sikere érdekében minden eszközt latba vetettek. Kasztnert Haim Kohen, Izrael főügyésze képviselte. A kormány-tisztviselők közvetlen nyomást gyakoroltak a tanukra. Krausz tanu a tárgyaláson például elmondotta, hogy Ben-Zur, a külügyminisztérium keleteurópai ügyekkel foglalkozó osztályának főnöke azt tanácsolta neki, hogy ne válaszoljon a Kasztner szempontjából „veszélyes" kérdésekre, nehogy „kárt okozzon az államnak."

De minden erőfeszités kárba veszett. — Kasztnert nem tudták tisztára mosni. A per folyamán teljes egészében beigazolódtak Grünwald vádjai. Sőt, mi több, olyan ujabb adatok kerültek felszinre, amelyek kétségtelenül bebizonyitották, hogy Kasztner mellett a cionista mozgalom számos kimagasló személyisége is szorosan együttműködött a hitlerista gyilkosokkal.

A „Jerusalem Post" cimü lap ismerteti a jeruzsálemi kerületi törvényszék itéletét, s rámutat arra, hogy Kasztner valóban együttműködött a hitleristákkal és előkészitette a talajt a magyarországi zsidók tömeges kivégzésére. Kasztnernek, mint a mentőbizottság vezetőjének, meg kellett volna szerveznie a magyar zsidók illegális átszökését Romániába. Ehelyett azonban 1944 májusában abban egyezett meg az SS és a Gestapo képviselőivel, hogy különvonaton Svájcba küldenek 600, általa kijelölt zsidót — a magyarországi zsidó hitközségek cionista vezetőit, Kasztner rokonait és barátait, valamint a leggazdagabb zsidó családokat.

Kasztner ezzel közvetlenül elárulta a magyarországi zsidó lakosság tömegeit. A jeruzsálemi biróság itéletében feltünteti, hogy Kasztner segitséget nyujtott a Gestapo embereinek ahhoz, hogy a magyar zsidókat gettóba zárják, noha jól tudta, hogy innen az auschwitzi gázkamrákba kerülnek. Az általa vezetett mentőbizottság azt a hirt terjesztette, hogy a zsidókat a gettókból Kenyérmezőre, munkatáborba küldik, ahol semmi sem fenyegeti őket. Az eredmény az lett, hogy 500.000 félrevezetett zsidót kivégeztek anélkül, hogy azok a legcsekélyebb kisérletet tették volna a szökésre vagy az ellenállásra.

A tárgyaláson Kasztner azt is beismerte, hogy ő játszotta a Gestapo kezére Szenes és Goldstein ejtőernyősöket, akiket az angol parancsnokság azzal a megbizatással dobott le magyar területre, hogy a zsidó lakosság körében megszervezzék az ellenállást. Hasonlóképpen járt el Pelgi ejtőernyőssel is, akit az angol kémszolgálat adatszerzés végett küldött Magyarországra.

Az sem véletlen, hogy a nürnbergi per folyamán Kasztner védelmébe vette a hitlerista háborus bünös Bechert. A jeruzsálemi per során megállapitották, hogy Becher volt az, aki engedélyt adott Kasztnernek a már emlitett 600 zsidó kiszállitására. Tamir, Grünwald védője a tárgyaláson az alábbiakat mondta:

„Kasztner eszköz volt Becher és más olyan hitleristák kezében, akik megkisérelték megnyerni a nyugati hatalmak rokonszenvét. Megmentették Kasztnert, — cserébe életük megmentéséért. — Becher ugyanüs könnyen leleplezhette volna, hogy Kasztner együttműködött a hitleristákkal."

A tárgyaláson felolvasták Kasztner egyik levelét, amelyet Kaplanhoz, Izrael időközben elhunyt pénzügyminiszteréhez intézett. A levélben Kasztner értesiti Kaplant, hogy „Kurt Becher SS tábornokot Nürnbergben személyes közbenjárásomra (Kasztner közbenjárására) szabadlábra helyezték."

A per folyamán megállapitották, hogy Kasztner az ugynevezett Jewish Agency (a nemzetközi cionista szervezet egykori vezető szerve) vezetőinek tudtával és tényleges részvételével működött együtt a hitleristákkal. A per során az is megállapitást nyert, hogy Kasztnert a Jewish Agency parancsára nevezték ki a magyarországi mentőbizottság vezetőjévé. A Jewish Agencyt annak idején Ben Gurion vezette. Azt is megállapitották, hogy a hitleristák és a Jewish Agency vezetői között létrejött együttműködés nem korlátozódott csupán a Gestapo karmaiba került zsidó lakosság kivételezett részének megmentésére.

Kasztner a biróság előtt kijelentette, hogy több izben tárgyalt Eichmann-nal, a Gestapo zsidó ügyekkel foglalkozó osztályának főnökével, valamint Becherrel is arról, hogy a Jewish Agency, a Joint és más nyugatzsidó ügynökségek bocsássanak Hitler rendelkezésére nagy pénzösszegeket, tehergépkocsikat és hadianyagokat, cserébe egyes zsidók életének megmentéséért. A hitleristák ezzel szemben kötelezettséget vállaltak, hogy ezeket a hadianyagokat csak a szovjet csapatok elleni hadműveletekre fogják felhasználni. Amint Kasztner beismerte, a fenti kérdésben a hitleristákkal folytatott tárgyalásai következményeképpen az Egyesült Államok elnökének személyes megbizottjával is találkozott. Ez a megbizott hajlandónak mutatkozott arra, hogy ötmillió dollárt fizessen a náciknak, de nem volt hajlandó hadianyagot szállitani nekik.

A nácik Menahem Badernek, a cionista mozgalom egy másik vezetőjének közvetitésével is folytattak tárgyalásokat a nyugati szövetségesekkel a zsidók egy bizonyos kategóriájának „megváltásával" kapcsolatban. Bader a perben a következőket vallotta:

— 1944 májusában táviratot kaptam Bécsből Kasztnertől, aki közölte velem, hogy Brand a németektől kapott rendkivül fontos megbizatással Isztambulba érkezik. Brand egy bizonyos Gross Bandi kiséretében érkezett Isztambulba. Gross egyidejüleg a német és a magyar kémszervezeteknek, valamint a Jewish Agencynek is dolgozott. Brand közölte az isztambuli zsidó csoporttal, hogy Eichmann 1000 tonna kávé és 10.000 tehergépkocsi ellenében felajánlotta nagyszámu zsidó kiszabaditását, sőt kivándorlását.

Egy másik tanu, Akzin, a Zsidó Egyetem professzora, aki a háboru alatt az Egyesült Államokban létesitett War Refugee Board (Háborus menekültek bizottsága) tagja volt, kijelentette, hogy tudomása volt arról a javaslatról, amelyet a nácik Brand közvetitésével a nyugati szövetségeseknek tettek. Akzin hozzáfüzte, hogy Brand az angol kémszolgálat tudtával, sőt annak megbizásából folytatta tevékenységét.

Brandot a törvényszék elé idézték, ahol megerősitette a fenti tényeket. Ugyanakkor rámutatott arra is, hogy a zsidók egy részének a koncentrációs táborokból való kiengedésére vonatkozó javaslatnak fő célja az volt, hogy szakadást idézzen elő Angliának és az Egyesült Államoknak a Szovjetunióval való kapcsolataiban. Brand és Bader vallomásaiból kitünik, hogy a Jewish Agency vezetői, mégpedig a néhai Weizmann, Izrael volt elnöke és Sharett, a jelenlegi miniszterelnök noha ismerték e manőverek tulajdonképpeni célját, „mégis közbenjártak Nagybritannia külügyminisztériumában, hogy fogadják el a nácik javaslatát".

A fent emlitett Gross Bandi vallomásából kitünik, hogy a Jewish Agency vezetői valójában milyen kevéssé gondoskodtak a hitlerista megszállás alatt levő országok zsidó lakosságának biztonságáról. Beismerte, hogy Branddal együtt a hitleristák megbizásából ment Isztambulba. De megbizatásának semmi köze sem volt a zsidók kiszabaditásához hadianyagszállitások ellenében. Gross csupán azért jött, hogy közölje a hitleristák javaslatát az Egyesült Államokkal és Angliával való különbéke megkötésére vonatkozólag. Amint Gross beismerte, Isztambulban már várta az amerikai kormány képviselője, akinek átadta a különbéke megkötésére vonatkozó német javaslatot. Anglia nem küldött megbizottat Isztambulba és Gross a német javaslatokat a Jewish Agency vezetőinek adta át, hogy ezek továbbitsák őket az angol hatóságokhoz.

Amint a tanuk vallomásaiból kitünik, a nácik 1945-ben, látva a hitlerista Németország elkerülhetetlen összeomlását, minden uton-módon megpróbálták kihasználni Kasztnerrel és más cionista vezetőkkel fennálló kapcsolataikat, hogy érintkezésbe lépjenek a nyugati hatalmakkal és megszabaduljanak a büntetteikért járó büntetéstől. A törvényszék megállapitotta, hogy a cionista vezetőknek és személyesen Kasztnernek a segitségével számos tényt elrejtettek a világ közvéleménye előtt a zsidók millióinak a hitleristák által történt kiirtásával kapcsolatban.

Ezek a tények kerültek napvilágra a Grünwald ellen inditott per során. A per kezdeményezői abban reménykedtek, hogy az egész ügy Grünwald „rágalmazásért" való elitélésével feledésbe merül. De számitásaik téveseknek bizonyultak. Alábecsülték az ország haladó erőit. Az izráeli közvélemény figyelemmel kisérte Grünwald perének lefolyását és politikai perré változtatta, amelynek vádlottai Kasztner és a cionista mozgalom más reakciós vezetői lettek, akik a hitlerista szörnyekkel együttműködve, vérrel mocskolták be kezüket.

Amint az izráeli „Front Page" cimü lap megállapitja, a per folyamán napvilágra került tények lerántották a leplet a cionista vezetők politikájáról, megmutatták, mennyire kétszinü volt állitásuk, hogy szivükön hordják az egész világ zsidóságának sorsát. A cionisták a kisujjukat sem mozditották a magyarországi ellenállási mozgalom létrehozása érdekében, sőt, megakadályozták egy ilyen mozgalom kibontakozását. Az a megható gondoskodás, amellyel Kasztner és cinkostársai megmentették a gazdag zsidókat és saját rokonaikat, mig ugyanakkor más testvéreik tiz- és százezreinek sorsa teljesen közömbös volt előttük, mutatja: milyen mély az a szakadék, amely a cionizmus reakciós vezetőit elválasztja a zsidó nép nagy tömegeitől, azoktól, akik a többi néppel vállvetve harcoltak a nácizmus ellen.

Az izraeli közvéleményt mélységesen megbotránkoztatták azok a tények, amelyek a Grünwald-per során napvilágra kerültek.

Jeruzsálem, 1955 julius.

(R. SALOM cikke a moszkvai „Novoje Vremja" 29. számában.)

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxa poștală plătită în numerar. conf. aprobării Nr. 53—1945.